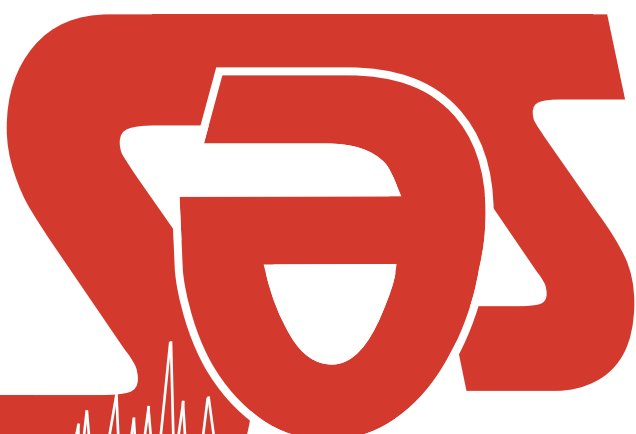

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

№ 043 (6726)

8 mart 2023-cü il.
Qiyməti 60 qəpik

Tariximizə işıqlı səhifələr yazan
AZƏRBAYCAN QADINI!

**"Bir-birindən uzaqda yerləşmək
əməkdaşlığa mane olmamalıdır"**

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Timor-Leste
Prezidenti Jose Ramos Horta ilə görüşüb

**"Azərbaycan ərazisindəki erməni
silahlıları çıxarılmalıdır"**

13

**Ermənilər dünyada vəhşi
xalq kimi tanınır**

8

**Qadın gülərsə,
dünya gülər!**

16

Təxribatın astar üzü

7

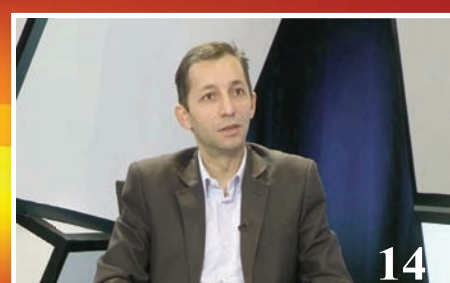
zamin

4

**Özbəkistan
mətbuatı Ermənistanın
Azərbaycana qarşı
son silahlı
təxribatından yazıb**

**Qeyri-səlis məntiq
və ya 8 Martda
qadınlara
nə almalıyıq?**

14

“Bir-birindən uzaqda yerləşmək əməkdaşlığa mane olmamalıdır”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Timor-Leste Prezidenti Jose Ramos Horta ilə görüşüb

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev martın 7-də Timor-Leste Demokratik Respublikasının Prezidenti Jose Ramos Horta ilə görüşüb. Görüşdə çıxış edən Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, tarixdə ilk dəfədir ki, Timor-Lestenin Prezidenti Azərbaycana səfər edir: “Əminəm ki, bu, ölkələrimiz arasında dostluq əlaqələrinin, səmərəli əməkdaşlığın və tərəfdaşlığımızın uğurlu davamını təmin edəcək mühüm addımdır. Bununla yanaşı, Qoşulmama Hərəkatının bu yaxınlarda keçirilmiş Zirvə toplantısında ölkəmizin yüksək səviyyədə təmsil olunması ilə bağlı minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Bu toplantı olduqca uğurlu idi və üzv dövlətlər arasında həmrəyliyi bir daha nümayiş etdirdi.

Azərbaycanın sədrliyinə və bizim üzv dövlətlər arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsi və onların maraqlarının müdafiəsinə yönəlmiş təşəbbüslərimizə verilən dəstəyə görə də minnətdarlıq bildirmək istədim. Ölkələrimiz bir-birindən uzaqda yerləşir, lakin hesab edirəm ki, bu, müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığa mane olmamalıdır. Bir halda ki, siyasi müstəvidə əməkdaşlıq mövcuddur, biz digər sahələrdə imkanları nəzərdən keçirməliyik. Əlbəttə ki, Sizin Azərbaycana səfəriniz qarşılıqlı maraq doğuran geniş məsələlərin müzakirəsi üçün fərsət yaradır. Cənab Prezident, bir daha Azərbaycana xoş gəlmisiniz. Sizə Azərbaycan-da xoş vaxt keçirməyi arzu edirəm.”

lərdə əməkdaşlığa mane olmamalıdır. Bir halda ki, siyasi müstəvidə əməkdaşlıq mövcuddur, biz digər sahələrdə imkanları nəzərdən keçirməliyik. Əlbəttə ki, Sizin Azərbaycana səfəriniz qarşılıqlı maraq doğuran geniş məsələlərin müzakirəsi üçün fərsət yaradır. Cənab Prezident, bir daha Azərbaycana xoş gəlmisiniz. Sizə Azərbaycan-da xoş vaxt keçirməyi arzu edirəm.”

Timor-Leste Prezidenti Jose Ramos Horta:

“Zəti-aliləri, mənimlə Azərbaycanda, iştirak edəcəyim Forumla bağlı görüşdüyünüzə görə sağ olun. Mən əvvəllər bu Forumda dəvət edilmişdim, lakin müəyyən səbəblərdən səfərə gələ bilmədim. Bu dəfə isə həqiqətən də bu səfəri həyata keçirmək arzusundaydım. İstədim həm Forumda iştirak edim, həm də rəhbərliyinizlə tərəqqi və inkişafa nail olan və haqqında çox oxuduğum Azərbaycan ilə şəxsən tanış olum. Belə bir fərsətə görə təşəkkür edirəm.”

Timor-Leste Demokratik Respublikasının Prezidenti Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyinin yüksək qiymətləndirildiyini dedi, Hərəkatın Bakıda təşkil edilən son Zirvə görüşünün uğurla keçirildiyini vurğuladı. Prezident İlham Əliyev ölkəmizin Qoşulmama Hərəkatına sədrliyinə göstərdiyi dəstəyə görə Timor-Lestenin Prezidentinə minnətdarlığını bildirdi. Jose Ramos Horta Azərbaycanın təhsil müəssisələ-

“Xarici siyasətimizdə Çinlə əməkdaşlıq əsas prioritetlərdən biridir”

Prezident İlham Əliyev Çin Hökumətinin Avropa məsələləri üzrə xüsusi nümayəndəsini qəbul edib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev martın 7-də Çin Hökumətinin Avropa məsələləri üzrə xüsusi nümayəndəsi Vu Honqbonu qəbul edib. İlk növbədə, Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpinin salamlarını dövlətimizin başçısına çatdıran Vu Honqbo Azərbaycan Prezidenti ilə əvvəlki görüşlərini məmnunluqla xatırlayıb. Qonaq bildirib ki, Azərbaycan Prezidentinin güclü rəhbərliyi altında ölkəmizin iqtisadi və digər sahələrdə əldə etdiyi uğurlar onlarda böyük təəssürat hissi doğurur.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirib, onun da salamlarını Si Cinpinə çatdırmağı xahiş edib. Dövlətimizin başçısı özünün Çinə rəsmi səfərini, bu səfər zamanı və beynəlxalq tədbirlərdə Çin Xalq Respublikasının Sədri ilə görüşlərini xatırlayaraq bildirib ki, Si Cinpinin Azərbaycan Prezidentini Çinin böyük dostu adlandırmasından böyük məmnunluq hissi duyur.

Vahid Çin siyasətini, Çinin ərazi bütövlüyü və suverenliyini daim dəstəklədiyini qeyd edən Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın xarici siyasətində Çinlə əməkdaşlığın əsas prioritetlərdən biri olduğunu

vurğulayıb, əlaqələrimizin ildən-ilə güclənməsindən məmnunluğunu bildirib və ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın yalnız müxtəlif siyasi platformalarda deyil, eyni zamanda, iqtisadi sahədə və “Bir kəmə, bir yol” çərçivəsində də genişləndiyini deyil. Dövlətimizin başçısı bu baxımdan Çindən Azərbaycan vasitəsilə qərb istiqamətində daşınan yüklərin həcmının artmasını bunun yaxşı nümunəsi kimi dəyərləndirib.

Prezident İlham Əliyev COVID-19 pandemiyası zamanı Çin Xalq Respublikasının Sədrinə göndərdiyi məktubu xatırladaraq Çinin ölkəmizə vaksinlər ayırmasını və bunun nəticəsində Azərbaycanın dünyada vaksinasıyaya başlayan ilk ölkələrdən biri olduğunu xüsusilə qeyd edib, bunu ölkələrimiz arasında dostluğun bariz nümunəsi kimi dəyərləndirib, bu faktın Azərbaycan dövləti və xalqı tərəfindən çox yüksək qiymətləndirildiyini deyib.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın bərpaolunan enerji potensialı barədə məlumat verib. Söhbət zamanı Çin şirkətləri işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə aparılan bərpa və quruculuq işlərinə dəvət olundular. Qonaq Çinin ölkəmizin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini daim dəstəklədiyini qeyd edib.

“Azərbaycan Bolqarıstan üçün strateji tərəfdaşdır”

Prezident İlham Əliyev Bolqarıstanın Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev martın 7-də Bolqarıstanın ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Ruslan Stoyanovun etimadnaməsini qəbul edib. Səfir Ruslan Stoyanov etimadnaməsini Prezident İlham Əliyevə təqdim edib.

Ölkələrimizin yaxın və strateji tərəfdaş olduğunu vurğulayan dövlətimizin başçısı ikitərəfli münasibətlərimizin bundan sonra da inkişaf edəcəyinə əminliyini bildirib. Prezident İlham Əliyev yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin əhəmiyyətinə toxunaraq vurğulayıb ki, dostluq əlaqələrini nümayiş etdirən bu səfərlər zamanı ikitərəfli gündəlikdə duran çox mühüm məsələlərlə bağlı qərarlar qəbul olunub.

Dövlətimizin başçısı hazırkı əməkdaşlığımızın əsas mövzularından birinin enerji sahəsinə aid olduğunu deyərək, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin önəminə toxunub, enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məsələsində ölkələrimizin uzun illər bundan sonra da yaxın tərəfdaş olacaqlarına ümidvarlığını bildirib. Prezident İlham Əliyev, eyni zamanda, birgə layihələrin həyata keçirilməsinin Bolqarıstana Azərbaycan qazı üçün tranzit ölkəyə çevrilmək imkanı yaratdığını qeyd edib. Azərbaycan Prezidenti səfərə fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Ruslan Stoyanov, ilk növbədə, Bolqarıstan Prezidenti Rumen Radevin salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırıb. Prezident İl-

ham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirib, onun da salamlarını Rumen Radevə çatdırmağı xahiş edib.

Azərbaycanın Bolqarıstan üçün strateji tərəfdaş ölkə olduğunu vurğulayan səfir dövlətlərimiz arasında mövcud olan qarşılıqlı eti-

madın və yüksək səviyyəli görüşlərin strateji tərəfdaşlığımızın göstəricisi olduğunu deyib. Ruslan Stoyanov vurğulayıb ki, Azərbaycan-Bolqarıstan münasibətləri yalnız strateji xarakter daşıyır, onlar həm də dost münasibətlərdir.

Bəli bu gün Azərbaycanın yüksək səviyyəli mötəbər tədbirlərə uğurla ev sahibliyi etməsi dövlətimizin beynəlxalq aləmdə gündən-günə artan nüfuzundan xəbər verir. Xüsusilə, son illər Azərbaycanın regionda aparıcı aktora çevrilməsi, dünyada artan nüfuzun onun beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələrində və onların fəaliyyətində fəal iştirakına gətirib çıxarıb. Artıq dünya dövlətləri Azərbaycanı etibarlı, mühüm tərəfdaş, sözü imzası qədər dəyərli olan ölkə kimi qəbul edirlər. Təsədüfi deyil ki, BMT, Avropa İttifaqı, NATO, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və digər nüfuzlu təşkilatlar Azərbaycanla əməkdaşlığı strateji prioritet kimi müəyyənləşdiriblər. Bu gün Azərbaycan bir sıra beynəlxalq qurumlarda, sadəcə, üzv dövlət kimi təmsil olunmur, eyni zamanda, bir çox qərarların qəbulunda və icrasında yaxından iştirak edir. Belə ki, dünyanın 120 ölkəsi arasında səmərəli əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasında və inkişafında mühüm siyasi platforma olan Qoşulmama Hərəkatı məhz Azərbaycanın sədrliyi dövründə özünün ən uğurlu dövrünü yaşayır.

Belə ki, Qoşulmama Hərəkatının Azərbaycan üçün önəmini artıran amillərdən biri də bu təşkilatın prinsiplərinin ölkəmizin xarici siyasət prioritetləri ilə tam üst-üstə düşməsidir. Hərəkat dövlətlərin ərazi bütövlüyü məsələsində birmənalı mövqe nümayiş etdirir, beynəlxalq hüququn təməl prinsiplərindən çıxış edir. Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatında üzvlüyünün ilk günlərindən bu təşkilat ölkəmizin suverenliyini, ərazi bütövlüyünü və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığını birmənalı şəkildə dəstəkləyib, qəbul olunmuş bütün sənədlərdə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq

Zirvə görüşü Azərbaycanın dünyada söz sahibi olduğunu bir daha göstərdi

İLHAM ƏLİYEV: "Məqsədimiz institusional davamlılıq yaratmaq və Azərbaycandan sonra sədrliyi təhvil alacaq üzvlərə uğurlu miras qoymaqdır"

sessiya 2020-ci ilin dekabr ayında keçirilib və tədbirdə 70-dən çox dövlət və hökumət başçısı çıxış edib. Xüsusi sessiyada beynəlxalq həmrəyliyin artırılmasının zəruriliyi vurğulanıb, Qoşulmama Hərəkatının koronavirusla mübarizədə liderliyi qəbul edilib".

AZƏRBAYCANIN SƏDRLİYİNİN ƏN BÖYÜK UĞURLARINDAN BİRİ DƏ QH-NİN TƏSİSATLANMASIDIR

Azərbaycanın sədrliyinin ən böyük uğurlarından biri də QH-nin təsisatlanması məsələsidir. Sədrliyimiz dövründə Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şəbəkəsi və Gənclər Təşkilatı təsis olunub. Ötən il iyunun 30-da Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şəbəkəsinin "Dünyada sülhün və dayanıqlı inkişafın təşviqində milli parlamentlərin rolunun gücləndirilməsi" mövzusunda həsr olunan Bakı konfransında dövlətimizin başçısı bu Şəbəkənin əhəmiyyətindən danışib, QH-yə üzv ölkələr arasında həmrəyliyə töhfə verəcəyinə inamını ifadə edib: "Azərbaycan parlamentinin səkkiz il ərzində sabiq bir üzvü olaraq, sizin sabiq həmkarınız olaraq mən parlament diplomatiyasının və parlamentlər arasında münasibətlərin necə əhəmiyyət kəsb etdiyini yaxşı bilirəm. Əminəm ki, parlament şəbəkəmiz təkcə ölkələrimiz arasında həmrəyliyə töhfə verməyəcək, eyni zamanda, dünyanın müxtəlif parlament təşkilatları ilə sıx iş münasibətləri quracaq".

Həmin konfransdan bir ay keçməmiş - iyulun 25-29-da Azərbaycanda keçirilən Qoşulmama Hərəkatı Gənclər Sammiti çərçivəsində Hərəkatın 61 illik tarixində ilk dəfə olaraq Şuşada Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin gənclərini birləşdirən Gənclər Təşkilatı yaradıldı. Tarixə Şuşa Akkordu (Şuşa razılaşması) kimi düşən Qoşulmama Hərəkatı Gənclər Təşkilatının yaradılmasına dair sənədin qəbulu ilə ölkəmizin mədəniyyət paytaxtı olan Şuşanın adı bu mötəbər qurumun tarixinə yazıldı. Sammitin Şuşa sessiyası çərçivəsində daimi katibliyi Bakıda yerləşəcək Qoşulmama Hərəkatının Gənclər Təşkilatının əsasnaməsi, təşkilatın loqosu və bayrağı təsdiqləndi. Gənclər Təşkilatı Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlərin gənclər nümayəndələrinə cari çağırışlar haqqında fikir, baxış və perspektivlər mübadiləsi aparmaq və dövlətlərinin birgə cavabları vasitəsilə davamlı tərəqqiyə nail olmaq imkanı yaradır.

Bütün bunlarla yanaşı, Qoşulmama Hərəkatına üzvlük və sədrlik Azərbaycana Ermənistanın təcavüzünə qarşı mübarizədə güclü beynəlxalq dəstək qazandırır. Məhz genişmiqyaslı uğurlu beynəlxalq fəaliyyəti sayəsində ölkəmizin keçmiş Qarabağ münacişəsi ilə bağlı mövqeyi Hərəkatın sənədlərində dəstəklənib. Qoşulmama Hərəkatının Azərbaycana siyasi dəstəyinin bariz nümunəsi olaraq işə Vətən müharibəsi dövründə BMT Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvləri olan ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinin hazırladıqları bəyanat layihəsini geri götürməyə məcbur olmasını göstərmək olar. Həmçinin 2020-ci və 2022-ci illərdə BMT Təhlükəsizlik Şurasında Azərbaycana qarşı irəli sürülmüş qərəzli təşəbbüslərin qarşısı Hərəkata üzv dövlətlər tərəfindən alınıb.

Ardı Səh. 4

Qarabağ münaqişəsini məhz həmin prinsiplər əsasında nizamlamağa çağırıb. Bu fakt 2019-cu ilin iyul ayında Qoşulmama Hərəkatı təşkilatının Nazirlər Şurasının iclasında qəbul olunmuş yekun sənəddə də öz əksini tapıb. Bununla da planetin təqribən üçdəiki hissəsi Azərbaycanın ədalətli mövqeyini dəstəkləyib.

Belə ki, martın 2-də sıralarında 120 ölkəni birləşdirən Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin dövlət və hökumət başçılarından COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə Təmas Qrupunun Zirvə görüşünün Bakıda keçirilməsi bir daha onu göstərdi ki, Azərbaycan təşkilatın fəaliyyətinə mühüm töhfələr verir. Eyni zamanda, Azərbaycanın növbəti dəfə global məsələlərin müzakirə olunduğu mühüm toplantıya ev sahibliyi etməsi ölkəmizin multilateralizmə və global həmrəyliyə verdiyi önəm təzahürüdür.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ QOŞULMAMA HƏRƏKATININ SƏDRİ OLARAQ AZƏRBAYCANIN MƏQSƏDİ ƏDALƏTİ VƏ BEYNƏLXALQ HÜQUQU MÜDAFİƏ ETMƏKDİR

Qeyd edək ki, 2019-cu ildə Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatı ölkələrinin yekdil qərarı ilə 2019-2022-ci illər üzrə Qoşulmama Hərəkatına sədrliyinə başladı. Azərbaycanın və onun Prezidenti İlham Əliyevin bu təşkilatınişində göstərdiyi uğurlu fəaliyyətin nəticəsi kimi ölkəmizin bu Hərəkata sədrlik müddəti yekdil qərarla daha bir il uzadıldı. Qoşulmama Hərəkatının sədri olaraq Azərbaycanın məqsədi ədaləti və beynəlxalq hüququ mü-

dafiə etməkdir.

Azərbaycan Prezidenti Zirvə görüşündə çıxış zamanı bildirdi ki, pandemiyanın başlamasından dərhal sonra COVID-19-a qarşı global səyləri səfərbər etmək təşəbbüsü ilə çıxış edən məhz Qoşulmama Hərəkatı oldu: "Biz 2020-ci ilin may ayında Qoşulmama Hərəkatının dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində onlayn Zirvə toplantısının keçirilməsi təşəbbüsünü irəli sürdük. Zirvə toplantısında məlumat bazası hazırlamaq üçün Qoşulmama Hərəkatının işçi qrupunun yaradılması qərara alındı. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı pandemiya ilə mübarizədə Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlərin ehtiyaclarını müəyyən etmək üçün bu məlumat bazasına istinad edib. Mən həmin Zirvə toplantısında BMT Baş Assambleyasının liderlər səviyyəsində xüsusi sessiyasının çağırılmasını təklif etmişdim. Bu təklif BMT-yə üzv dövlətlər arasında böyük dəstək qazandı. Xüsusi

Əvvəli Səh. 3

AZƏRBAYCAN HƏRƏKƏTİ
4 İL SƏDRİK ETMƏKLƏ
BİR İLKƏ İMZA ATIB

Ölkəmizin bu təşkilata verdiyi töhfə nəzərə alındı və üzv dövlətlərin təşəbbüsü ilə təşkilat tarixində ilk dəfə olaraq ötən il sədrlik müddəti uzadıldı. Azərbaycan hərəkata 4 il sədrlik etməklə bir ilke imza atıb. Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatına sədrlik müddəti 2023-cü ilə qədər uzadıldı. Beləliklə də, Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlərin yekdil qərarı ilə Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatına sədrliyə başladığı vaxtdan təşkilat siyasətinə söz sahibi oldu. Bu il martın 2-də Bakıda Qoşulmama Hərəkatının COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə Təmas Qrupunun Zirvə görüşü keçirildi. 70-ə yaxın ölkənin dövlət və hökumət başçılarından, eləcə də müxtəlif ölkələrin yüksək səviyyəli nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən Zirvə görüşü bir daha təsdiq etdi ki, Qoşulmama Hərəkatına sədrlik Azərbaycana bir sıra siyasəti və diplomatik üstünlüklər gətirib, eyni zamanda bu dövrdə təşkilatın fəaliyyətində böyük bir canlanma baş verib. Belə bir mötəbər quruma rəhbərlik etmək, dünya ölkələrində ağır nəticələrə səbəb olan pandemiya ilə mübarizədə bütün dövlətləri birləşdirməyə çalışmaq Azərbaycan Prezidentinin humanist və uzaqgörən siyasətinin göstəricisidir.

Həmçinin, Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövrlərində təşkilat bir çox vacib təşəbbüslərlə çıxış etdi. Prezident İlham Əliyev Zirvə görüşündə çıxışında bir çox mühüm məqamlara toxunub. Belə ki, döndürücü ilinə qədər qoyan Azərbaycanın sədrliyi dövründə atılan addımların xronologiyasına diqqət yetirdikdə Qoşulmama Hərəkatının nüfuzunun, dünya siyasətində yerinin və mövqeyinin güclənməsinin əsas hədəf olduğunu görmək mümkün deyil. Məhz buna görə də Prezident İlham Əliyev BMT sisteminde islahatların vacibliyi məsələsini qaldıraraq, dünya düzəninə yenidən qurulduğunu böyük inamla bəyan etdi. İndi bəşəriyyət "Soyuq müharibə"nin sona çatmasından bəri baş verən ən ciddi Şərq-Qərb qarşıdurmasını şahididir ki, onun fəsadları dünyanın qalan hissəsində də hiss olunur. Qoşulmama Hərəkatı BMT-dən sonra ikinci ən böyük beynəlxalq təsisat kimi beynəlxalq arenada daha nəzərəcarpan və səmərəli rol oynamaq, yeni dünya düzəninə yenidən formalaşmasında fəal iştirak etməlidir.

Zirvə görüşü Azərbaycanın dünyada söz sahibi olduğunu bir daha göstərdi

İLHAM ƏLİYEV: "Məqsədımız institusional davamlılıq yaratmaq və Azərbaycanı sonra sədrliyi təhvil alacaq üzvlərə uğurlu miras qoymaqdır"

Prezident İlham Əliyev Zirvə görüşündəki çıxışında bir daha dünyaya sülh mesajları verdi. Azərbaycan uzun illər, hətta bu gün də ikili standartlar siyasətindən, haqsızlıqdan əziyyət çəkən ölkə kimi çıxışır ki, dünyada ədalət bərpa edilsin. İmperialist və müstəmləkəçi siyasət yürüdən ölkələr bu siyasətdən əl çəkməlidir: "Qoşulmama Hərəkatı Qəmərlənmiş Adaları İttifaqının Fransanın müstəmləkə hakimiyyəti altında qalmaqda davam edən Mayot adası üzərində şəxsiz suverenliyini həmişə güclü dəstəkləmişdir. Qoşulmama Hərəkatının təməl sənədlərində əks olunduğu kimi, biz Fransa hökumətini Yeni Kaledoniya xalqının və Fransanın dənizasıırı icma və ərazilərindəki digər xalqların hüquqlarına hörmət etməyə çağırırıq. Fransanın Avropadan kənarda idarə etdiyi ərazilər fransız müstəmləkə imperiyasının iyrenc qalıqlarıdır. Biz, həmçinin Fransanı Afrika, Cənub-Şərqi Asiya və digər ərazilərdə Qoşulmama Hərəkatının üzvü olan ölkələrə qarşı müstəmləkə keçmişinə, qanlı müstəmləkə cinayətlərinə, eləcə də soyqırımı aktlarına görə üzr istəməyə və məsuliyyətini etiraf etməyə çağırırıq".

**QOŞULMAMA HƏRƏKATI
YENİ DÜNYA DÜZƏNİNİN
YENİDƏN
FORMALAŞMASINDA
FƏAL İŞTİRAK ETMƏLİDİR**

"Qoşulmama Hərəkatı BMT-dən sonra ikinci ən böyük beynəlxalq təsisat kimi beynəlxalq arenada daha nəzərəçarpan və səmərəli rol oynamalı, yeni dünya düzəninə yenidən formalaşmasında fəal iştirak etməlidir". Bu fikri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev martın 2-də Qoşulmama Hərəkatının COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə Təmas Qrupunun Bakıda keçirilən Zirvə görüşündə çıxışında bildirib.

Qeyd edildiyi kimi, Qoşulmama Hərəkatı

böyük dövlətlərin hər hansı xüsusi maraqlarına xidmət etmək üçün kollektiv müdafiə tədbirlərinin istifadəsindən çəkinmək, digər dövlətin ərazi bütövlüyünə və siyasi müstəqilliyinə qarşı yönəlməmiş hər hansı bir fəaliyyətdən, eləcə də güc tətbiq etməkdən və güc tətbiq etməklə hədələməkdən imtina etmək, BMT Nizamnaməsinə uyğun olaraq bütün beynəlxalq mübahisələri sülh yolu ilə həll etmək, qarşılıqlı maraq və əməkdaşlığı təşviq etmək, ədalətə və beynəlxalq öhdəliklərə hörmətə yanaşmaq kimi prinsipləri özünün əsas meyarları hesab edir. Prezident İlham Əliyev hər zaman milli maraqlar zəminində dünya siyasətində mühüm rol oynayan beynəlxalq platformalar vasitəsilə Azərbaycan həqiqətlərini dünyaya çatdırır, ölkəmizin haqlı mövqeyini müdafiə edən dövlətlərin sıralarının genişlənməsinə nail olur. Böyük siyasi iradəyə, diplomatiya bacarığına malik dövlətimizin başçısının ədalətli və düzgün siyasəti Azərbaycanı gələcəyə, böyük qələbələrə doğru aparır.

Martin 2-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Qoşulmama Hərəkatının COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə Təmas Qrupunun Bakıda keçirilən Zirvə görüşündə çıxışında ölkəmizin Ermənistanın mina terrorundan əziyyət çəkdiyini xatırladıb: "Ermənistanın işğalına görə Azərbaycan dünyada mina ilə ən çox cirkəndirilmiş ölkələr arasındadır".

Dövlətimizin başçısı bildirib ki, İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra, yeni 2020-ci ilin noyabr ayından bəri 300 azərbaycanlı minə partlayışı nəticəsində həlak olub və ya yaralanıb.

Eləcə də, Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin bir çoxunun mina və partlamamış hərbi sursatlarla ən çox çirkənlənmiş ölkələr sırasında olduğunu nəzərə alaraq, Prezident İlham Əliyev səsimizi global miqyasda eşitdirmək üçün Minaların Təsirinə Məruz Qalmış Ölkələrin Həmfikirler Qrupunun yaradılmasını təklif edib: "Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin bir çoxunun mina və partlamamış hərbi sursatlarla ən çox çirkənlənmiş ölkələr sıra-

sında olduğunu nəzərə alaraq, mən səsimizi global miqyasda eşitdirmək üçün Minaların Təsirinə Məruz Qalmış Ölkələrin Həmfikirilər Qrupunun yaradılmasını təklif etmək istəyirəm".

Həmçinin, dövlətimizin başçısı bildirib ki, münafişənin bitməsindən qısa müddət sonra Azərbaycan sülh razılaşması üçün ərazi bütövlüyünün və suverenliyin tanınmasına əsaslanan beş əsas prinsipi Ermənistana təqdim edib.

Sonda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bildirib Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrə Azərbaycanın ədalətli mövqeyini dəstəkləməkdə, həmçinin 2020-ci və 2022-ci illərdə BMT Təhlükəsizlik Şurasında Azərbaycan əleyhinə birləşli və qərəzli bəyanatların qəbuluna imkan verməməkdə göstərdikləri qətiyyətə görə təşəkkürünü bildirib: "Sonda isə sizi əmin etmək istəyirəm ki, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlərin legitim maraqlarının müdafiəsi və Hərəkatın beynəlxalq arenada mövqeyinin güclənməsi üzrə səylərini əsirgəməyəcəkdir".

Beləliklə, bütün göstərilənlər onu deməyə əsas verir ki, dövlət başçısının təşəbbüsləri global miqyasında beynəlxalq həmrəyliyin və əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi istiqamətində mühüm nümunədir. Bu da onu göstərir ki, son 19 ildə Azərbaycanda həyata keçirilən mühüm tədbirlər beynəlxalq birliyin Azərbaycana inamının, etimadının təzahürü, ölkəmizin və dövlətimizin başçısının global miqyasda nüfuzunun göstəricisidir. Və martın 2-də keçirilən Zirvə görüşündə Prezident İlham Əliyevin çıxışı, qlobal əhəmiyyətli təklifləri Azərbaycanın liderlik mövqeyini bir daha möhkəmləndirib və dünyada nüfuzu getdikcə artan, regionda aparıcı aktora çevrilən Azərbaycan təşəbbüsləri ilə qarşıdakı dövrdə də Hərəkətin dünya siyasətində söz sahibliyinin təmin edilməsinə öz töhfəsini verəcək.

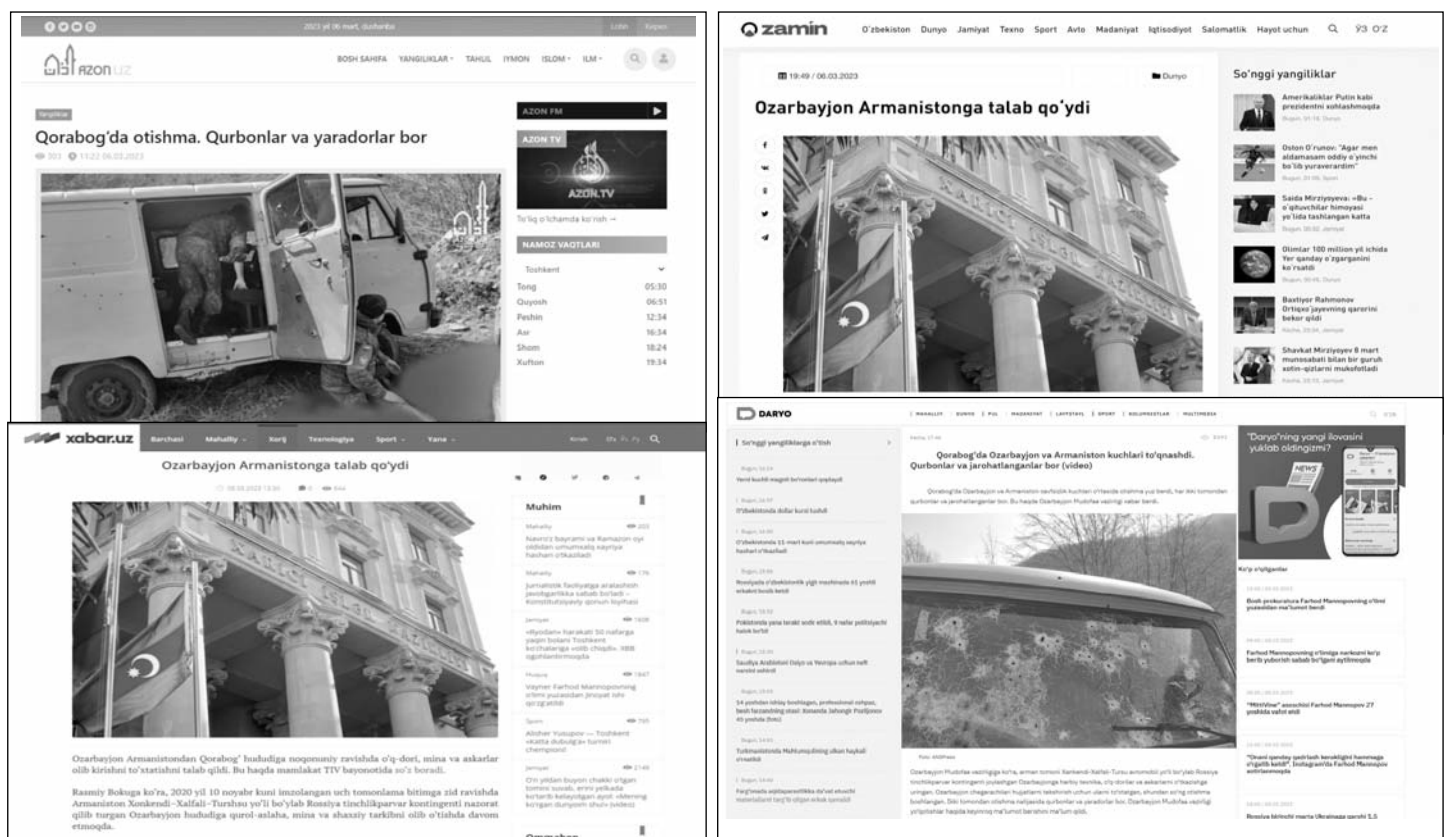
RƏFIQƏ KAMALQIZI

Özbəkistanın nüfuzlu "xabar.uz", "daryo.uz", "azon.uz", "qalampir.uz" və digər portallarında Ermənistan Azərbaycanla son tərtibatından bəhs edən məqalələr dərc olunub. Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, yazılarda Azərbaycan tərəfinin Laçın yolundan yan keçməklə, Xankəndi-Xəlfəli-Türşu torpaq yolundan istifadə olunaraq Ermənistandan hərbi ləvazimatların, silah-sursatın və şəxsi heyətin Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazilərinə daşınmasından, bu daşımaların qarşısını alarkən Azərbaycan Ordusunun bölmələrinə atəş açılması nəticəsində yaranmış silahlı insidentdən söz açılır.

Məqalələrdə vurğulanıb ki, daşınan yüklər haqqında məlumatların dəqiqləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Ordusunun bölmələri tərəfindən qanunsuz yük daşınmasını həyata keçirən avtomobillərin saxlanılaraq yoxlanılması həyata keçirilib və nəticədə qarşı tərəfdən Azərbaycan hərblərinə odlu silahlardan atəş açılıb, nəticəsində hər iki tərəfdən ölə və yaralananlar olub.

Diqqətə çatdırılıb ki, üçtərəfli Bəyanata əsasən, Ermənistanı Azərbaycanın Xankəndi şəhəri ilə birləşdirən yeganə yol Laçın dəhlizidir, o da sırf humanitar məqsədlərə xidmət etməlidir. Azərbaycan da məhz bunun üçün bu yol boyu təhlükəsizliyə zəmanət verməyi öhdəsinə götürüb. Lakin Ermənistan Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasətini dayandırmır, Azərbaycan ərazisindəki erməni silahlı birləşmələrini, separatçıları qaçaqmalçılıq yolu ilə "qidalandırmağ"ı davam edir. Yazılırdı, eyni zamanda, Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin bəyanatına yer verilib.

Özbəkistan mətbuatı Ermənistanın Azərbaycana qarşı son silahlı təxribatından yazıb

Zəriflik və gözəllik örnəyinə çevrilən Azərbaycan qadını mürəkkəb ictimai-siyasi dövrlərdə cəmiyyətin sarsılmaz mənəvi dayağına çevrilib. Çətin proseslərdə Azərbaycan qadının vətənpərvərlik, alicənablıq, ucalıq kimi dəyərləri onun mənəvi dəyərlər toplusundan yüksəklikdə yer aldı. Mənəvi-əxlaqi dəyərləri ilə yer üzünün ən ali, ülvə hissələrini özündə cəmləşdirən qadınları sırasındadır adları hallanan, necib əməlləri ilə xalqımızın tərəqqisinə çalışan, elm, mədəniyyət, incəsənət sahəsində, eləcə də ictimai-siyasi həyatda fəal mövqeləri ilə seçilən, fəal mövqe tutan adlı-sanlı xanım-xatın qadınlarımız gözəllik və ülvəyyət simvoluna çevriliblər. Torpağa, elə-obaya bağlılıq ən çətin anlarda Azərbaycan qadının əməllərində özünü büruzə vermişdir. Hər zaman Tomris, Nüşabə, Sara Xatun, Həcər kimi tariximizdə izi olan Azərbaycan qadınlarının igidliyindən söz açmışıq. Amma ötən illərimizin tarixinə nəzər saldıqda yüzrlər, minlərlə Azərbaycan qadının yorulmaz əməyi, döyüş meydanında göstərdiyi qəhrəmanlığı diqqəti çəkir. Tariximizin ayrı-ayrı dövrlərində yaşayıb fəaliyyət göstərmiş qadınlar müdrikliyi və işgüzarlığı ilə keçmişimizə parlaq səhifələr yazıblar. Azərbaycan Prezident İlham Əliyevin 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə Azərbaycan qadınlarına ünvanladığı təbrikində bildirdiyi kimi, "Xalqımız çoxəsrlik tarixinin bütün dövrlərində qadını ülvəyyətin təcəssümü saymış və ona hər zaman dərin ehtiram göstərmişdir. Azərbaycan qadınları keçmişimizin taleyüklü, həlledici anlarında vəzifələrinin öhdəsindən daim layiqincə gəlmişlər. Bəşər mədəniyyəti xəzinəsinə töhfə vermiz olan milli-mənəvi dəyərlərimizin bir bütöv halında qorunub saxlanılmasında onların misilsiz xidmətləri vardır".

Bu gün bütün dünya qadınları kimi, Azərbaycan qadınları da 8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Günü qeyd edir. Tarixə nəzər salsaq, görürük ki, qadın hərəkatının tarixi 1857-ci ildə Nyu-York qadınlarının 12 saatlıq iş gününə etirazı ilə başlayıb. 1910-cu ildə alman sosialist qadın Klara Setkin 8 martın Dünya Qadınlar Günü kimi qeyd edilməsinə nail olub.

QADIN-KİŞİ BƏRABƏRLİYİNİ TƏMİN EDƏN İLK MÜSƏLMAN ÖLKƏSİ

Ölkənin ictimai-siyasi və mədəni həyatında aparıcı qüvvəyə malik olan Azərbaycan qadını cəmiyyətdə böyük nüfuzla malik olduğunu əməllərlə təsdiqləyib. Müsəlman Şərqində qadınlar arasında incəsənətin, elmin və texnikanın bir çox sahələri üzrə ilk addımı, məhz Azərbaycan qadını atmışdır. 1918-ci il mayın 28-də yaradılmış Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti müsəlman Şərqində ilk demokratik respublika olmaqla yanaşı, qadınların seçib-seçilmək hüququnu tanıyan, qadın-kəş bərabərliyini təmin edən ilk müsəlman ölkəsi olub. Cənab Prezidentin təbrikində qeyd olunur ki, Azərbaycan qadınları dünyanın bir sıra qabaqcıl ölkələrinin qadınlarından əvvəl seçib-seçilmək hüququ qazanmış, incəsənətin və elmin ən müxtəlif istiqamətləri üzrə müsəlman Şərqində qadınlar arasında ilk addımları atmaqla qabaqcıl düşüncəli, yenilikçi və müərəqqi ruhlu olduqlarını sübuta yetirmişlər: "Onlar ölkəmizin, xüsusən təhsil, səhiyyə və mədəniyyət sistemlərinin müasir əsaslar üzərində qurulması üçün böyük əzmlə çalışmış, ötən müddət ərzində mühüm nailiyyətlər əldə etmişlər. Ədəbi-ictimai və mədəni-elmi fikir tariximizdə iz buraxmış marifətpərvər sələflərinin adlarını uca tutan və nəsilərin varisliyi prinsipinə sadiq qalaraq onların açdıqları yolda inamla irəliləyən Azərbaycan xanımları bu gün də dol-

Tariximizə işıqlı səhifələr yazan AZƏRBAYCAN QADINI!

Bu gün 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günüdür

ğun sosial-mədəni fəaliyyətləri ilə cəmiyyətimizin inkişafına xüsusi dinamizm və ahəngdarlıq qatırlar".

Müasir dünyamızda milli qadın siyasəti dövlət statusu alıb. Bununla da, nəinki Şərqdə, hətta demokratiyanın beşiyi sayılan bir sıra Avropa ölkələrindən və ABŞ-dən əvvəl, məhz Azərbaycanda qadına cəmiyyətin həyatında siyasi proseslərə qoşulmaq hüququ verilib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarının birində bildirdiyi kimi, tariximizin mürəkkəb sosial-siyasi dəyişikliklərlə müşayiət olunduğu dövrlərdə onlar cəmiyyətin sarsılmaz mənəvi dayağına çevrilmişlər: "XX yüzilliyin ilk onilliklərində, bəzi qabaqcıl ölkələrin qadınlarından daha əvvəl seçki hüququ qazanaraq, ictimai və mədəni həyatın müxtəlif sahələrində fəal iştirak etmələri onların gələcək uğurlarının da rəhni olmuşdur. Qürurverici haldır ki, müsəlman Şərqində qadınlar arasında incəsənətin, elmin və texnikanın bir çox sahələri üzrə ilk addımı, məhz mənəviyyatında milliliklə müasirliyin əsl vəhdətini yaratmış Azərbaycan qadını atmışdır".

ÖLKƏNİN İCTİMAİ HƏYATINDA SƏMƏRƏLİ FƏALİYYƏTLƏRİNƏ GÖRƏ BİR SIRA QADINLARIMIZ TƏLTİF EDİLDİ

Dövlət müstəqilliyimizin bərpasından sonra Azərbaycan qadını milli dövlət quruculuğu prosesinin fəal iştirakçısına çevrildi. Əsası Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan qadın siyasəti nəticəsində Azərbaycan qadını elm və təhsil, səhiyyə və mədəniyyət, eləcə də, digər sahələrdə qazandığı uğurları ilə öz nüfuzunu ilbəil artırmağa nail oldu. Vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu istiqamətində qadınlarımızın nailiyyətləri göz önündədir. Ölkəmizdəki demokratik mühit fitri istedadlarını və yaradıcılıq imkanlarını tam gerçəkləşdirməyə imkan verir. Təbii ki, mövcud mühitin

formalaşmasında Azərbaycan qadınlarının böyük rolu danılmazdır. Azərbaycan qadını milli məfkurəyə sadiq qalaraq, bu gün də müstəqil Azərbaycanın güclənməsi naminə töhfələr verir. 2000-ci ilin mart ayının 6-da Ulu Öndər Heydər Əliyevin "Azərbaycan Respublikasında dövlət-qadın siyasətinin həyata keçirilməsi haqqında" Fərmanı ölkədə qadın siyasətinin gerçəkləşməsinə xidmət edən məsələlərdəndir. Təqdirəlayiq haldır ki, həmin sənəd 2001-ci ildə bütün dünya dövlətlərinə paylanılıb və bu sahədə ən yaxşı sənəd kimi qəbul olunub. Ölkəmizdə qadın problemləri daim dövlətin diqqətindədir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə sürətlə inkişaf edərək bölgənin lider dövlətinə çevrilmiş Azərbaycan gender siyasətini davamlı olaraq reallaşdırır. Hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi və bərabər hüquqların təmin edilməsi üçün "Gender bərabərliyinin təminatları haqqında", "Məişət zorakılığının qarşısının alınması haqqında" Azərbaycan Respublikası qanunları qəbul olunmuşdur.

Hər il oduğu kimi, bu gün də dövlət başçısının Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasının ictimai həyatında səmərəli fəaliyyətlərinə görə bir sıra qadınlarımız 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə təltif ediliblər.

ZİYALILIĞIN ALİ ZİRVƏSİ - AZƏRBAYCAN QADINI

Bu gün Azərbaycan qadını öz əməli fəaliyyəti, dəyərləri ilə yüksəkdə dayanır və bu dəyərləri müqabilində alnıaçıq və fəxrlə 8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Günü qeyd edir. Bu gün müstəqil Azərbaycanın qadınları parlamentdə, icra hakimiyyəti orqanlarında, bələdiyyələrdə, təhsil, səhiyyə sahələrində, biznes strukturlarında, idmanda, hüquq-mühafizə orqanlarında və digər sahələrdə kişilərlə bərabər vəzifələrdə təmsil olunurlar. Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın çoxşaxəli fəaliyyəti nəticəsində, Azərbaycan

qadınlarının ölkənin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakına maraq artıb. Ölkə həyatının bütün sahələrində qadınların fəallığı müşahidə olunur. Qadın siyasəti nəticəsində Azərbaycan qadını qazandığı uğurları ilə öz nüfuzunu ilbəil artırmağa nail olur. Azərbaycan qadınının əzəməti bu gün dünya ictimaiyyətinə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın simasında açıq-aydın təqdim olunur. Müasir dövrümüzdə ziyalılığın ali zirvəsində olan ölkənin Birinci Xanımı Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan üçün gördüyü işlər ölkəmizin ictimai-siyasi və mədəni həyatında danılmaz amillərdir. Mehriban xanım Əliyeva milli-mənəvi dəyərlərin qorunması, mədəniyyətimizin geniş təbliği, elm, təhsil, səhiyyə və idmanın inkişafını təmin edən layihələrin dəstəklənməsi, uşaq və gənclərin sağlamlıq, milli-mənəvi dəyərlərə sadiq, hərtərəfli bəliklərə malik vətəndaş kimi yetişməsi və Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun artmasına yönələn tədbirləri həyata keçirməklə böyük layihələrin müəllifinə çevrilib.

VƏTƏN ÜÇÜN OĞUL BÖYÜDƏN QÜRURLU, MƏĞRUR ANALARIMIZ

Azərbaycan Ordusunun sentyabrın 27-də Qarabağda başladığı uğurlu əks-həmlə əməliyyatı zamanı rəşadətli ordumuz birinin ardınca düşməne ağır zərbələr vuraraq təcavüzkar ölkənin siyasi-hərbi rəhbərliyini çıxılmaz vəziyyətə saldı. 44 gün davam edən müharibədə vətən torpağının erməni işğalçıların təcavüzkar siyasəti nəticəsində işğal altında olan torpaqlarımız işğalçılardan azad olundu. Bu şanlı qələbəmizdə Azərbaycanın qəhrəman oğullarının rolu danılmazdır. Bu oğulları vətən üçün böyüdən bizim analardır. Vətən darda olanda öz oğullarını məğrurcasına müharibəyə göndərdilər. Buna dözdülər. Şəhid oğullarını qürurla, təmkinlə qarşıladılar. Analər böyükdür. Biz onların qarşısında baş əyirik. Azərbaycan qadınları ölkəmizin inkişafı, qlobal dünyada mədəni-mənəvi zənginliklərimizin yaşadılması, gənc nəslin milli məfkurə və dövlətçilik ideallarına sədaqət ruhunda tərbiyəsi üçün bundan sonra da fəallıq nümayiş etdirəcək. Cənab Prezident təbrikində "Fə-dakar analarımız, yüz illər əvvəl olduğu kimi, vətəni ana qədər əziz və müqəddəs bilən, qəlbləri doğma yurda sevgi ilə dolu, ənənələrimizə sadiq, saf əqidəli övladlar yetişdirirlər. Haqq işi uğrunda apardığımız Vətən müharibəsində xalqımıza parlaq qələbə sevinci yaşadan gənclərimizin unudulmaz rəşadəti bunun aydın təzahürüdür. İnanıram ki, zəngin mənəviyyatlı Azərbaycan qadınları qarşıdakı illərdə də qurub-yaratmaq şövqləri ilə cəmiyyət həyatına yüksək dəyərlər bəxş edəcək və müstəqillik salnaməmizə yeni, işıqlı səhifələr yazacaqlar", -deyə qeyd edib. Bayramınız mübarək olsun, ƏZİZ AZƏRBAYCAN QADINLARI!

Zümrüd BAYRAMOVA

Məlum olduğu kimi, Bakıda keçirilmiş Qoşulmama Hərəkatının Zirvə görüşündə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Fransanın Afrikadakı koloniyachılıq siyasətinə görə üzr istəməyə çağırırdı. Qara qitədə uzun illər işğalçılıq və soyqırımı siyasəti yürüdən fransızların günü bu gün də neokoloniyachılıq siyasətini davam etdirmək cəhdləri isə 21-ci əsrdə ümumiyyətlə qəbul edilməzdir. Çünki global siyasi mühit, bəşəriyyətin azadlıq və hüquqlarının təmin olunması uğrunda cərəyan edən proseslər yeni dünya reallığını da ortaya çıxarmış olur.

İlham Əliyev: "Biz Fransa hökumətini Yeni Kaledoniya xalqının və Fransanın dənizasıırı icma və ərazilərindəki digər xalqların hüquqlarına hörmət etməyə çağırırıq"

"Qoşulmama Hərəkatı Qəmər Adaları İttifaqının Fransanın müstəmləkə hakimiyyəti altında qalmağa davam edən Mayot adası üzərində şəksiz suverenliyini həmişə güclü dəstəkləmişdir. Qoşulmama Hərəkatının təməl sənədlərində əks olunduğu kimi, biz Fransa hökumətini Yeni Kaledoniya xalqının və Fransanın dənizasıırı icma və ərazilərindəki digər xalqların hüquqlarına hörmət etməyə çağırırıq", deyərək vurğulayan dövlətimizin başçısı əlavə edib ki, Fransanın Avropadan kənarda idarə etdiyi ərazilər fransız müstəmləkə imperiyasının iyrənc qalıqlarıdır. SİTAT: "Biz, həmçinin Fransanın Afrika, Cənub-Şərqi Asiya və digər ərazilərdə Qoşulmama Hərəkatının üzvü olan ölkələrə qarşı müstəmləkə keçmişinə, qanlı müstəmləkə cinayətlərinə, eləcə də soyqırımı aktlarına görə üzr istəməyə və məsuliyyətini etiraf etməyə çağırırıq".

Makronun "Françafrigue"

"ADA Universiteti nəinki Qafqazda, hətta bütün dünyada ən nümunəvi təhsil ocağıdır"

Bu gün Azərbaycan Respublikası ADA Universitetinin yadıldığı gündür. Belə ki 17 il öncə 2006-cı ildə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin nəzdində Azərbaycan Diplomatik Akademiyası adı altında ali təhsil müəssisəsi yaradılmışdır. Həmin zaman bu mühüm strateji ali təhsil ocağına rəhbər Azərbaycanın görkəmli Diplomatiya sahəsinin qurucularından Azərbaycanın ABŞ və Qərbi ölkələri üzrə uzun illər Fövqəladə və Səlahiyyətli Səfiri olmuş Azərbaycan Respublikasının o zamankı Xarici İşlər Nazirinin müavini görkəmli alim Hafiz Mir Cəlal oğlu Paşayev təyin edilmişdir.

Hafiz Paşayevin rəhbərliyi altında geniş təşəkkül tapan və daha da inkişaf edən Azərbaycan Respublikası XİN-in Diplomatiya Akademiyasının və Azərbaycan İnformasiya Texnologiyaları Universitetinin əsasında daha da geniş fəaliyyət spektrinə malik ADA Universiteti yaradılmışdır. Adı çəkilən qurumların texniki bazasında 13 yanvar 2014-cü ildə isə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə ADA Universiteti yaradılmışdır. ADA Universiteti nəinki Azərbaycanda hətta bütün Qafqazda ən mühüm strateji təhsil ocağıdır və ADA Universitetinin təhsil səviyyəsi dünyanın ən aparıcı təhsil ocaqları ilə müqayisə olunacaq səviyyədedir. ADA Universitetinin fəaliyyət məqsədi diplomatiya, ictimai

münasibətlər, biznes, informasiya texnologiyaları və sistem mühəndisliyi üzrə global liderlər və ciddi elmi savaşa malik mütəxəssislər hazırlamaqdır.

Varlığı elan olunduqdan bu günümüzdə qədər olan statistik göstəricilərə əsasən qətiyyətlə demək olar ki ADA Universitetinin peşəkar və işgüzar rəhbərliyinin əzmkar fəaliyyəti nəticəsində məhz qeyd edilən sahələr üzrə dünyəvi səviyyəsində nümunə göstəriləcək səviyyəyə yüksəlmiş və bu gün də ADA Universiteti öz fəaliyyət sahəsi üzrə yüksələn xəttlə inkişaf yolundadır. ADA-nın bütün Diplom və Sertifikatları dünya səviyyəsində önəmə malikdir. Bu təhsil ocağını bitirən hər bir tələbə öz layiqli yerini tutmaqdadır. ADA Universitetinin məzunu olmuş çox sayda gənc bu gün dünyanın bir çox ölkələrində aparıcı şirkətlərdə aparıcı təşkilat və rəsmi dövlət orqanlarında işləməkdə və öz karyerasını irəli aparmaqdadır.

Bütün bunlar isə ADA Universitetinin keyfiyyətli və üstün təhsil verməsi

epoxası başa çatdı və Fransa qitənin neytral həmsöhbətinə çevrilib" vədi reallığı əks etdirmir?

Beləliklə, Azərbaycan Lideri Makronu üzr istəməyə dəvət etdi. Lakin Makronun bu çağırışa əməl edib-etməyəcəyi növbəti müzakirələrin predmeti ola bilər. Daha dəqiq desək, Fransanın dövlət başçısı daha yaxşı olardı ki, Azərbaycan Prezidentinin çağırışına müsbət cavab versin. Amma onu da etiraf edək ki, onun istər ölkəsində, istərsə də beynəlxalq siyasi çevrələrdəki "nüfuzu" hansı səviyyədedir, bu zaman Makronun hər hansı digər səviyyəni gözləməyə də dəyməz.

Daha bir diqqətçəkici məqam da budur ki, Bakıda keçirilən Zirvə görüşü zamanı Emma-

nuel Makron Afrika ölkələrində səfərdə idi. Mövcud hakimiyyətə müxalif olan bir sıra fransız KİV-lərinin yazdıqlarına görə, martın 1-dən 5-nə qədər səfərdə olan Makron necə deyirlər, özünü "demokratik lider" kimi sırımağa çalışıb. Halbuki onun özünün ölkəsində diqqətə alınacaq bir sıra global problemlər dayanmaqdadır.

Makronun Qabona səfəri, əsasən, ekoloji məsələlərə aid olub. O cümlədən, Fransa prezidenti hələ 3 il əvvəl bu ölkəyə səfər etməli idi, sadəcə, koronavirus pandemiyası həmin səfərin gecikməsinə səbəb olub. Ancaq onun Qabondakı bəyanatı da diqqət çəkib. O deyib. SİTAT: "Françafrigue epoxası (fransız kolonizasiyası) başa çatdı və Fransa qitənin neytral həmsöhbətinə çevrilib".

Xatırladaq ki, Françafrigue sözü ikinci dünya müharibəsindən sonra Parisin Afrika-

nə malik olması və ADA rəhbəri hörmətli Hafiz Paşayevin yüksək nüfuzunun nəticəsidir. Və təsadüfi deyil ki ADA Universiteti bu gün Qafqazın ən yüksək reytingə və ən yüksək təhsil keyfiyyətinə malik Universitetidir və ADA-nın reytingi dünyanın aparıcı Universitet və Akademiyaları ilə bir ölçülür. ADA Universitetinin rəhbərliyinin tələbələrə və təhsil alan hər kəsə göstərdiyi yüksək qayğı və diqqət həmçinin tədrisin keçirilməsinə yüksək peşəkar və təcrübəli şəxslərin cəlb edilməsi ADA Universitetinin ən sevilən və yüksək reytingə sahib olan təhsil ocağı olmasına səbəb olmuşdur. Bu səbəbdən və bu qeyd edilən faktorlara əsasən ADA Universiteti bütün Qafqazda bir nömrəli təhsil müəssisəsi adını qazanmışdır. ADA Universitetindəki təhsilin keyfiyyəti və statistik göstəricilər də bunu deməyə əsas verir.

Bu gün ADA Universiteti Azərbaycanın Diplomatiya sahəsində layiqli Diplomatlara yetişdirməsində əsas baza rolunu oynayır. ADA Universitetinin rektoru hörmətli Hafiz Paşayevin də Diplomatiya sahəsindəki elmi xidmətləri ölçüyə gəlməz dərəcədə böyüküdür. İsrail Təhlükəsizlik Akademiyasının Qafqaz üzrə Azərbaycan Respublikasındakı Regional Nümayəndəliyi olaraq ADA Universitetinin rəhbərliyinə bütün müəllim heyyyətinə və eləcə tələbə və məzun heyyyətinə Azərbaycan Respublikasına xidmətdə uğurlar arzu edirik.

İsrail Təhlükəsizlik Akademiyasının Qafqaz üzrə Azərbaycan Respublikasındakı Regional Nümayəndəliyi

Makron üzr istəyəcək (!?)

Azərbaycan Prezidentinin çağırışı qüvvədədir!

dakı siyasətini nəzərdə tutur və Saxaranın cənubu istiqamətində iqtisadi, diplomatik və hərbi maraqlarını ifadə edir. Fəqət, Makron Afrikaya getməyinə getdi, amma üzr istəmədi.

Survie təşkilatının həmsədri Polina Tetiyon Almaniya nəşr edilən Deutsche Welle nəşrinə: "Françafrigue nəinki bizim üçün real olaraq mövcuddur, hətta inkişaf belə etməkdədir"

Yeri gəlmişkən, Makron Françafrigue sisteminin başa çatması ilə bağlı vəd versə də, Fransanın daha əvvəlki prezidentləri də həmin vədlərlə çıxış etmişdilər. Yəni fakt budur ki, Fransa elə hazırda da Afrikaya neokolonial siyasət yürütməkdə davam edir.

Kifayət qədər diqqətçəkən nüansı da xatırlatmaq yerinə düşərdi. Uzun illər Fransanın Afrikadakı koloniyachılıq siyasətinə qarşı fəaliyyət göstərən Survie təşkilatının həmsədri Paolina Tetiyon Almaniya nəşr edilən Deutsche Welle nəşrinin fransız dili bürosuna müsahibəsində deyib ki, o, Makronun sözlərinə inanmır və Fransa Afrikanın daxili işlərinə müdaxiləsini davam etdirir. "Françafrigue nəinki bizim üçün real olaraq mövcuddur, hətta inkişaf belə etməkdədir", deyərək bildirib.

Bəli, Makronun Afrika xalqlarından üzr istəyib-etməyəcəyi onun öz siyasi ədəbinə qalır, amma fakt budur ki, Azərbaycan Prezidentinin çağırışı da öz qüvvəsində qalmaqdadır.

Rövşən RƏSULOĞ

"Rusiya sülhməramlılarının müşayiəti ilə hərbi daşımalar həyata keçirmək qəbul edilməzdir"

Martın 5-də Xankəndi-Xəlfəli-Turşsu torpaq yolunda baş vermiş insidentdən sonra Rusiya sülhməramlı kontingentinin müşayiəti ilə Ermənistan silahlı qüvvələri və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin bu yoldan hərbi təyinatlı daşımaları həyata keçirmək məqsədilə növbəti dəfə istifadə etməsi Azərbaycan Ordusunun bu istiqamətdə yerləşən bölmələrinin texniki müşahidə vasitələri ilə qeydə alınıb.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, martın 7-də gün ərzində Ermənistan silahlı qüvvələri və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin hərbi nəqliyyat vasitələrinin qeyd olunan yoldan kolon şəkildə hərəkəti Rusiya sülhməramlı kontingentinin müşayiəti altında təmin edilib. Ermənistanın təkzibinə və riyakarlığına baxmayaraq, texniki müşahidə vasitələri ilə yolun hərbi daşımalar üçün istifadə edildiyi bir daha təsbit olunub.

Rusiya sülhməramlı kontingentinin müşayiəti ilə hərbi daşımaların həyata keçirilməsi üçtərəfli Bəyanatın müddəalarının kobud şəkildə pozulması olaraq qəbul edilməz haldır və dərhal dayandırılmalıdır.

Bir daha bəyan edirik ki, Ermənistan tərəfindən Azərbaycanın Qarabağ iqtisadi rayonunda yerləşən qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinə silah, sursat, mina, təminat və digər hərbi vasitələrin çatdırılması, eləcə də bu yolla döyüş mövqelərinə şəxsi heyətin daşınması və rotasiyası Azərbaycanın suverenliyinin, üçtərəfli Bəyanatın müddəalarının kobud şəkildə pozulması və Azərbaycana qarşı hərbi təcavüz siyasətinin davam etdirilməsidir. Bu kimi əməllərə dərhal və birdəfəlik son qoyulmasa, Ermənistanın və qanunsuz erməni hərbi ünsürlərinin Azərbaycanın suveren ərazilərində törətdikləri hərəkətlərin qarşısını almaq məqsədilə Azərbaycan tərəfi zəruri tədbirlər görmək məcburiyyətində qalacaqdır.

Baş verən hadisələr Laçın yolu üzərində Azərbaycanın nəzarət rejiminin yaradılmasının zəruriliyini və labüdlüyünü bir daha təsdiq edir.

Ermeni hərbi birliklərinin Şuşa yaxınlığında törətdikləri terror aktı dünyada geniş əks-səda doğurub. Ermənistanın və ermənilərin dostları yaxalarını cırraraq bu hadisədə rəsmi Bakını günahlandırmağa çalışırlar. Amma beynəlxalq təşkilatlar, xüsusən də Azərbaycanla Ermənistan arasında uzunmüddətli barışın olmasını istəyən və buna çalışan biri kimi özünü göstərən tərəflər - Rusiya, Avropa İttifaqı və ABŞ isə məsələyə daha təmkinli yanaşırlar. Bütün ölkələr Qarabağı Azərbaycanın tərkib hissəsi kimi tanıyır, hətta Ermənistan ərazi bütövlüyü məsələsində etirazçı tərəf olmadığını Praqa və Soçidə keçirilən üçtərəfli və çoxtərəfli görüşlər zamanı bir daha ərz edib. İnsident baş verəndən sonra isə rəsmi İrəvanın mövqeyində sapmalar meydana gəlir. Paşinyan hələ də İrəvan üçün ölü hesab edilməyən ATƏT-in "Minsk qrupu"nın fransalı "həmsədr"i ilə görüşündə dedikləri fikirlər heç bir diplomatik əndazə və əxlaqa sığmır. Baş nazir elə məqamlardan danışır ki, guya Qarabağ müstəqil ölkədir və Azərbaycan suveren ölkənin ərazisinə müdaxilə edib. Amma Paşinyan unudur və həyasızcasına qulaqardına vurur ki, Ermənistan 30 il Azərbaycanın 20 faiz torpaqlarını işğal edib, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur ərazilərində ölkəmizin bütün dünyə tərəfindən tanınmış suveren hüquqlarını tapdalayıb. Əslində ermənilərin və Ermənistan rəsmilərinin bu mövzuda danışmaları beynəlxalq münasibətlər sisteminin, beynəlxalq təşkilatların bütün hüquqi sənədlərini, eyni zamanda BMT-nin nizamnamə və prinsiplərini kobud şəkildə inkar etmək, tapdalamaq, heçə saymaqdır.

Hadisədən sonra Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaarı Azərbaycana gəldi və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev onu qəbul etdi. Dövlətimizin başçısı Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişellə Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində keçirdiyi görüşü məmnunluqla xatırladı və ölkəmizin Brüssəl sülh gündəliyinə sadiq olduğunu vurğuladı. Toivo Klaar da öz növbəsində Münxen-də Prezident İlham Əliyevlə Avropa İttifaqı Şurasının Prezidentinin səmərəli görüşünü qeyd etdi və Avropa İttifaqının da Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması prosesinə bundan sonra da öz töhfəsini verəcəyini dedi. Görüşdə Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh müqaviləsi üzrə danışıqlar prosesi barədə fikir mübadiləsi aparıldı. Bu, Azərbaycanla Ermənistan arasında aparılan danışıqlar platformalarından birinin nümayəndəsinin səfəri idi. Digər platformanın müəllifi Rusiya isə məsələyə hələ də rəsmi münasibət göstərməyib. Ekspertlər bunun Rusiya sülhməramlılarının zəfər Qarabağda olması və hadisələrin episentridə olması ilə izah edirlər. Hadisənin baş verdiyi ərazi Rusiya sülhməramlılarının cavabdeh olduğu ərazidədir və deməli bütün məsuliyyət də onun üzərinə düşür. "Aİ-nin Ermənistanda missiyasının fəaliyyətə başlaması Brüsselin Rusiyanın vasitəçiliyi ilə Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin normalaşması prosesində əldə etdiyi nəticələrdən istifadə edərək, post-sovet məkanında özünə yer tapmağa cəhdindən başqa bir şey deyil". Bunu Rusiyanın Aİ-dəki daimi nümayəndəsi vəzifəsini icra edən Kirill Loqvinov deyib. Əlavə edib ki, burada əhəmiyyətli anti-Rusiya kompo-

nenti də var - "ölkəmizin təhlükəsizliyin təminatçısı kimi tarixi rolunu neytrallaşdırmaq istəyi".

Bundan əvvəl Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov Bakıda keçirdiyi brifinqdə bildirib ki, Aİ Ermənistan və Azərbaycanla münasibətlərdən açıq şəkildə sui-istifadə edir, o cümlədən Ermənistan ərazisində özünün qondarma missiyasını həyata keçirməklə, bu, legitimlik baxımından ciddi şübhələr yaradır.

Buna əlavə olaraq qeyd edək ki, Avropa İttifaqı Şurası fevralın 20-də Ümumi Təhlükəsizlik və Müdafiə Siyasəti çərçivəsində iki illik mandatla Aİ-nin Ermənistanda mülki missiyasının fəaliyyətə başladığını elan edib. Bundan əvvəl, 2022-ci ilin payızında - 20 oktyabr - 19 dekabr 2022-ci il tarixlərində Avropa İttifaqının monitorinq missiyası Ermənistanda işləyib. Onun tərkibinə region-

nistanla Azərbaycan arasında münasibətlərdə irəliləyişə nail olmağa hazırdırlar. "Bu, həm də Ermənistan və Azərbaycan xalqlarının maraqlarına uyğundur", - diplomat yekunlaşdırıb.

NATO Baş Katibinin Qafqaz və Mərkəzi Asiya ölkələri üzrə xüsusi nümayəndəsi Xavyer Kolominanın baş verən erməni diversiyasına münasibətində bildirib ki, ölüm-lə nəticələnən insidentlə bağlı xəbərlərdən son dərəcə narahatıq. Bu hadisə danışıqlar masası arxasında həll edilməmiş məsələlərin həllinin vacibliyini nümayiş etdirir. NATO Ermənistanla Azərbaycan arasında münasibətlərin normalaşmasının tərəfdarıdır.

Sülhməramlılar Qarabağdan çıxarsa, 102-ci baza da...

"Sülhməramlıların Qarabağdan çıxarılması demək olar ki, avtomatik olaraq bazanın Gümrüdən çıxarılmasına gətirib çıxara-

arasında sülh yarana bilərmi?

Bu suala münasibətində S.Markedonov bildirib ki, Moskvanın iştirakı olmadan Cənubi Qafqazda regional nizam mümkündürmü sualını "beynəlxalq siyasətdə hər şey mümkündür" deyə cavablandırmaq olar. "Tarixdə elə dövrlər olub ki, Rusiya dövləti Qafqazda olmayıb, yaxud orada minimal mövcudluğu olub. Son illərdə Rusiya Federasiyasının çox iştirakı olmadan Balkanlar "sakitleşdi". Lakin belə davamsızlığın nəticələri heç də təhlükəli deyil, çünki guya Kremlin "imperiya ambisiyalarına" zərbə vurulacaq. Rusiyanın özü Qafqaz dövlətidir, bunu bir dəqiqə belə unutmaq olmaz. Buna görə də Moskvanın Zaqafqaziyada xüsusi məsuliyyəti var. Daha bir emosional və psixoloji məqam var. İstənilən ölkənin yaxın qonşuluğunda təhlükəsizliyə xüsusi münasibəti var. Qərb potensial sülhməramlılar kimi Qafqaz regionunda uzaq periferiyada olduğu kimi fəaliyyət göstərir. Təfərrüatlara və nüanslara varmaq Rusiyanın səlahiyyətidir", - Markedonov yazıb.

Qarabağdakı separatçı qurumun "dövlət nazirinin müşaviri Artak Beqlaryan Aİ-nin Cənubi Qafqaz və Gürcüstan böhranı üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaarı Bakıda verdiyi açıqlamaya görə tənqid edib. "Kor yabı" təxəllüsü Artak həтта o qədər həddini aşmış ki, amerikalı diplomatı "həvəskar diplomat" adlandırır. Bir az da irəli gedən Beqlaryan Klaarı "azərbaycanlılar tərəfindən beyni yuyumuş", "korrupsioner", "Avropa dəyərləri, maraqları və insan haqları haqqında təhrif olunmuş təsəvvürlərə malik" birisi kimi təsvir edib. Beqlaryan bütün bunları Twitter hesabında yazıb.

Bəli, hadisələr hər an dəyişir və cərəyan edən hadisələrə münasibətlər də subyektivliyi ilə seçilir. Haqlı da, haqsız da hüquq tələb edir, işğalçı da, işğala məruz qalan

da özünü tərəzinin eyni gözünə qoyur. Separatçılar beynəlxalq qanunlarda yazılanların ələhinə getdiklərinin fərqi varmıdan ədalət axtarır, heç kim tərəfindən tanınmasa da dünyanın bəzi ölkə və beynəlxalq təşkilatlarını ittiham edir, onlara siyasət dərsi keçməyə cəhd edir və bundan zərər qədr də xəcalət çəkmirlər. Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin tarixcəsini bilməyən az ölkə, təşkilat olar. Səbəb, bəhanə və baş verənlər bunu deməyə əsas verir ki, dünya hələ də itirmiş nizamını bərpa edə bilməyib. Bir ölkənin tərkibində yaşayan azsaylı etnik qrupun qalxıb qanunsuz olaraq, həm də işğal yolu ilə özünə dövlət qurmağa cəhd etməsi, bunun dünya ölkələri tərəfindən tanınmasına çalışması və dünya birliyinin də baş verənlərə laqeydlik bir kənara, bəzən dəstək verməsi sistemin çürüməsindən xəbər verir. Bəli, beynəlxalq münasibətlər sistemi çöküb, bunu etiraf etmək lazımdır. Hər kəs güclünün yanında durmağı öyrənir. Bəzi dövlətlərin dəstəyini arxasına alan Ermənistan düz 30 il torpaqlarımızı işğal altında saxlamağı "bacardı". Gücü arxasında hiss edən İrəvan regionda "at oynadırdı". Bizim dediklərimizi, haqq-ədalət istəyimizi isə görməzdən gəlirdilər. 30 il Ermənistanın tasmalarını tutanları həm haqqa gətirməyə çalışdıq, həm də BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsini yerinə yetirməyə hazırlandıq və qələbə qazandıq. Azərbaycan həm də dünyaya ədalətin bərpa olunma yollarını öyrətdi...

O qeyd edib ki, kimse Rusiyanın "bərabərlik siyasəti"ni belə və lənət, kimisə vacib resurs hesab edir. Aydın ki, bu, həm qazanc gətirir, həm də Moskvanı bir çox azimutlarda məhdudlaşdırır. Amma bu gün İrəvan və ya Bakı arasında hansısa "son seçim" etmək düzgün deyil. Variantlar, əlbəttə ki, mümkündür, lakin onlardan qaçmaq daha yaxşıdır. Rusiyanın Ermənistan və Azərbaycana təsirini itirməsi Moskvaya üçün Gürcüstanda yaranmış müsbət tendensiyaların dondurulmasına gətirib çıxaracaq. Aydın məsələdir ki, Türkiyənin bütün platformalarda (təkcə Qafqaz deyil, Suriya və Ukrayna) səsi daha çox çıxacaq. Beləliklə, "Qarabağ açarı" uğrunda mübarizə aparmaq vacibdir. Rusiyasız Ermənistanla Azərbaycan

Bəşər tarixinin ən qəddar və qaniçən xalqları siyahısında ermənilərin adları ön sırada dayanır. Demək olar ki, dünyanın əksər kitabxanalarında ermənilərin terrorçu, vəhşi xalq olması barədə qalaq-qalaq kitablar mövcuddur. Acı təəssüf hissi ilə vurğulamaq lazımdır ki, ermənilərin ən çox hədəfinə tuş gələn, soyqırım aktlarına məruz qoyduğu millət azərbaycanlılar olub. Bu vəhşi toplum bu bölgəyə köçürüldükləri andan Azərbaycan xalqına qarşı dünya tarixində görünməmiş qətlamlar törədiblər. Yalnız son iki əsr ərzində 2 milyondan azərbaycanlı qətlə yetirilmiş, minlərlə yaşayış məntəqəsi dağıdılmış yerlə yeksan edilmişdir. Təkcə bir fakta nəzər yetirək, 1828-ci ildə İrəvan və Naxçıvan xanlıqlarına məxsus torpaqlarda yeni inzibati-bölgü-erməni vilayəti təşkil edilərkən 359 azərbaycanlı kəndinin əhalisinin çox hissəsi öldürülmüş, qalanları isə təqiblərə və milli ayrıseçkilik siyasətinə məruz qalaraq Təbrizə, Tehrana və Türkiyə torpaqlarına qaçmağa məcbur olmuşlar. XX əsrin əvvəllərində xarici ölkələrdən köçürülən ermənilərin sayının bir milyona çatması bölgədə demokratik vəziyyətin tamamilə dəyişməsinə səbəb olmuşdur. Erməni daşnak millətçilərinin "böyük Ermənistan" ideyasını həyata keçirmələri ilə bağlı təbliğatları Qafqaz bölgəsini milli qırğınlara gətirib çıxarmışdır. 1905-1906-cı illərdə Bakıda, Naxçıvanda, İrəvanda, Zəngəzurda, Gəncədə və Cənubi Azərbaycanı bu qırğınlara davam etmişdir. Erməni daşnak quldur dəstələri 1905-ci il noyabrın 28-də Qarabağ bölgəsinin şəhər və kəndlərini yandıraraq, uşaqlara, qadınlara və qocalara qarşı görünməmiş vəhşiliklər törətmişlər. Erməni quldur dəstələri yalnız Şuşa, Cavanşir və Cəbrayıl qəzalarında 75-ə qədər Azərbaycan kəndini, İrəvan və Zəngəzur quberniyalarında isə 200-dən çox yaşayış məntəqəsini dağıtmış əhalini vəhşicəsinə qətlə yetirmişlər.

Erməni terrorçuları hələ 1904-cü ilin sentyabrında Bakı şəhərində bir neçə azərbaycanlı qətlə yetirmişlər. Bu qətlər isə ermənilər tərəfindən xəbərdarlıq xarakteri daşımışdır. 1905-ci il fevralın 5-də erməni terrorçu dəstələri Bakı qəzası Sabunçu kəndinin sakini Ağarza Babayevi öldürmüşlər. Qətl iğtişas yaratmaq məqsədilə törədilmişdir. Elə həmin gün erməni quldur dəstələri realni və texniki məktəblərin 7-ci sinif şagirdləri Yakov Lebedivi və İvan Volkovu öldürmüşlər. Erməni alimi C.Libardyanın yazdığına görə üç il ərzində (1904-1906-cı illər) erməni terrorçuları 105 "siyasi qətl" törətmişlər. Bunların 56-sı ermənilərə qarşı, 32-si siyasi bəhanələrlə həm ruslara, həm də türk məmurlarına və zabitlərinə qarşı, 2-3-ü təsadüfən heç bir səbəb olmadan, qalanları isə bankirlərə və sələmçilərə qarşı olmuşdur. Alimlər Libardiyanın göstərdiyi rəqəmləri araşdıraraq yazmışlar: "... Bu qısa üçillik dövrdə erməni terrorçuları tərəfindən öldürülmüş, erməni mənşəli hər iki adamla yanaşı, bir qeyri-erməni mənşəli şəxs də öldürülmüşdür. Məqsəd dəyişməyibdir: dinc ermənilərin böyük əksəriyyətini qəsdən qorxutmaq, onları terrorçuların fəaliyyətini təşviq etmək məcburiyyətində qoymaq".1905-ci ilin

Ermənilər dünyada vəhşi xalq kimi tanınır

fevralın 6-da Bakıda Mixaylov xəstəxanasının sənədlərinə görə erməni milyonçuları Balabek Lalayevin, Artyom Babayantsın, İsay Ter Osipovun və başqa maqnatların havadarlığı sayəsində terror qrupu 18 adamı öldürmüş və 33 nəfəri yaralamışdır. Onların 34-ü azərbaycanlı, 6-sı rus, 6-sı erməni, 5-i isə başqa millətin nümayəndələridir. (Eloğlu S. Zəngəzur hadisələri. Bakı-1993)

"Bakı şəhərində qanlı qətlam"

1905-ci ilin qırğınları tarixə "Bakı şəhərində qanlı qətlam" kimi düşmüşdür. Həmin gün 980 nəfər azərbaycanlı ermənilər tərəfindən vəhşicəsinə qətlə yetirilmişlər. "Daşnaksutyun" beynəlxalq erməni terror təşkilatının idarə etdiyi quldur dəstələri 1905-ci ilin 20-21 fevralında İrəvan şəhərinin müsəlman sakinlərinə qarşı insanlığa yaraşmayan hərəkətlər edərək qırğınlara, vəhşiliklər etmişlər. Dinc əhalinin vəhşicəsinə öldürülməsi bu amansız hadisənin şahidlərini dəhşətə gətirmişdir. 1905-ci il mayın 11-də Bakı şəhərində baş erməni terrorçusu Qafqaz xalqları arasında dostluq əlaqələri ruhunda çıxış edən knyaz M.A.Nakaşidzeni və Q.Takiyeskilini qətlə yetirdilər. Bu hadisəni şahid R.R.Subinski öz xatirələrində göstərmişdir. O dövrlərdən biri Dro ləqəbli Drastamat Xanayan idi. Bu hadisələrdən əvvəl Dro Zəngəzur mahalında erməni quldur dəstələrinin tərkibində dinc əhaliyə-türklərə, kürdlərə, azərbaycanlılara qarşı qanlı qırğınlarda yaxından iştirak etmişdi. Erməni daşnak quldarları 1905-ci ilin mayın 24-də İrəvan quberniyasında dinc azərbaycanlılara atəş açdılar. Qarışıqlıqdan istifadə erməni saqqallıları on bir vətəndaş-dörd qadın, iki uşaq və beş kişini qətlə

yetirdilər. Bu qanlı hadisələrdən doymayan erməni quldur dəstələri 1905-ci ilin mayında Naxçıvan torpağına hücum edərək dinc əhaliyə qarşı qanlı divan törətdilər. Çoxlu sayda qadın, qoca və uşaq öldürüldü. Ermənilər 1905-ci ildə Zəngəzur bölgəsində də onlarca adam öldürülmüş, evlərə od vuraraq yandırmışlar.

1905-ci ilin avqustun 8-də 300-dən çox erməni daşnakı Şuşa qəzasının Vənd kəndinin karvan dəstələrinə hücum etdilər. Çoxlu tacir öldürüldü, əmlakçıları talan edildi. Kəndin sakini Abbas bəyin oğlunu, qardaşını və bir neçə nəvə-naibini qətlə yetirdilər. Onların törətdikləri qanlı qırğınlara məqsədi və yerli əhalini Şuşanı və Qarabağın dağlıq hissəsinin digər ərazilərini tərk etməyə məcbur etmək idi. Ermənilərin piyada və süvari dəstələri 1905-ci ilin oktyabrın 3-də Azərbaycanın Sırxavənd müsəlman kəndinə hücum təşkil etdilər. Dəstəyə quldur terrorçu Hama-zasp başçılıq edirdi. Kənd az vaxt içinde insan meyitləri ilə doldu. Uşaqları bir yerə yığaraq kütləvi halda öldürüldü.

1906-cı ilin yanvarın 1-dən erməni daşnak dəstələri azərbaycanlı kəndi Papravəndə hücum keçdilər. Kənd işğal olundu, qılınc-la yarıldı, hələ dünyaya gəlməmiş körpələrin başlarını vurdular. Qırğına erməni quldur, qulağı kəsik Andranik Ozanyan başçılıq edirdi. Hələ əsrin əvvəllərində Rusiyanın Ərzurumdakı konsula general Q.Mayevski onun haqqında yazmışdı: "1901-ci il qışın əvvəllərində Andranik adlı birisinin erməni quldur dəstəsi Muş hündəvərində peyda olmuşdur".1906-cı il iyulun 12-də erməni quldur dəstələri yaxınlığındakı erməni kəndlərindən 10 min nəfərə yaxın dəstə ilə Şuşa üzərinə hücum keçdilər. Ərazidə döyüşlər beş gün davam etdi. Bütün evlərə bombalar yağdırıldı. Südəmər körpələri beşiklə birlikdə

yandırır, anaların başını daşa çırpırdılar. 1905-1906-cı illərdə erməni bandaları Qarabağın yüz-lərlə kəndini yerlə-yeksan etmişdilər. Bu dəstələr 1906-cı il iyulun 29-da azərbaycanlıların Karxana kəndinə hücum etdilər. Silahsız kəndlilər ermənilərə mü-

rində azərbaycanlıların irsinin elementləri şəhərin hər bir guşəsində hiss olunmaqdadır. On doqquzuncu əsrin əvvəllərində İrəvan şəhərinin 96 yaşayış məntəqəsindən cəmi 5-də ermənilər yaşamışlar. Publisist, tərcüməçi, dramaturq, ictimai xadim Mirzə Bala Məmməd-zadə yazır ki, Birinci Dünya müharibəsindən öncə bütün dünyada mövcud 3 milyon ermənidən 1 milyon 100 min nəfəri Qafqazda, 100 min nəfəri İranda, 400 min nəfəri Türkiyədə sakin idi. 1988-ci ildən erməni silahlı birləşmələrinin Qarabağa soxulması və sonrakı illərdə Azərbaycan torpaqlarının 20 min kvadrat kilometr ərazisini işğal etməsi, 1 milyondan çox azərbaycanlının qaçqın düşməsi, on minlərlə soydaşımızın öldürülməsi, Xocalının yerlə yeksan edilməsi bizdən keçmişə diqqət yetirməyi, səhvləri təkrar etməməyi, unutqanlılığı birdəfəlik yaddan çıxarmağı tələb edir. 1988-ci ildə azərbaycanlıları öz doğma torpaqlarından deportasiyasını silah gücünə həyata keçirdilər. Ermənistan Ali Sovetinin 1988-ci il 22 noyabr sessiyasının məxfi tapşırığına əsasən, noyabrın 22-dən 28-dək bu ərazinin 22 rayonundakı 170 təmiz və 94 qarışıq yaşayış yerindən 230 mindən artıq azərbaycanlı, 18 min müsəlman kürdü, 1000 nəfər rusdillli əhali erməni saqqallılarının silahlı dəstələri tərəfindən zorla qovuldular. Qərbi Azərbaycan ərazisindən deportasiyaya məruz qalantlardan 255 nəfər vəhşicəsinə qətlə yetirilmiş, minlərlə uşaq, qadın, qoca yaralanmış, on minlərlə ailənin əmlakı çapılıb talan edilmişdir.

Ermənilər üçün dövlət qurmaq məqsədilə xarici qüvvələr öz dəstələrini əsirgəməmişlər. Demək olar ki, istəklərinə də nail olmuşlar. Azərbaycanın şəhər və qəsəbələrini, kəndlərini qəsb etmək üçün erməni kimi vəhşi bir topluma dövlət yaratmalarına köməklik göstərmişlər. 1918-ci il Batum müqaviləsinə görə cəmi 9 min kvadrat kilometr ərazisi olan Ermənistan ötən dövrdə 20 min kvadrat kilometr tarixi Azərbaycan torpaqlarını qəsb etmişdir. Ancaq Müzəffər Azərbaycan ordusu Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə cəmi 44 gün ərzində Ermənistan ordusunu darmadağın edərək torpaqlarımızı işğaldan azad edib, ərazi bütövlüyümüzü bərpa etdi. Artıq Qarabağ münafişəsi yoxdur, bütöv, qüdrətli Azərbaycan sərhədləri daxilində Şuşa, Xankəndi, Kəbəcər, Laçın və digər azad nəfəs alan ərazilərimiz var.

Erməni terrorçuları qadınlar və uşaqlara da aman verməyərək onları qəddarcasına qətlə yetirmişlər

1905-1906-cı illərdə xalqımıza qarşı kütləvi soyqırımı həyata keçirmək üçün erməni daşnakları silahlanmış könüllülər toplamışlar. Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə torpaqları hesabına "Böyük Ermənistan" yaratmağa cəhd edən daşnaklar Azərbaycan yazıçısı M.S.Ordubadinin qeydlərinə görə, 1905-ci il iyunun 13-də erməni dəstələri Cəbrayıl bölgəsində əhalini tamamilə öldürmüşlər. O, yazır: "Divanlı, Qaçar, Ağbulaq və s. kəndləri yandırdılar, 50 nəfər azərbaycanlı qətlə yetirdilər. 1906-cı ilin iyulun 12-də Şuşada car hakim dairələrinin iki başlı siyasəti üzündən ikinci dəfə ermənilər öz məzin vəhşiliklər həyata keçirdilər."

Tarixi Azərbaycan şəhəri olan İrəvanı özünüküldürmək üçün rus-fars hərbi siyasəti qüvvələri ermənilərə əhəmiyyətli şəkildə dəstək göstərmişlər. Halbuki bu tarixi şəhərin qurucusu azərbaycanlılar olmuşlar, onun inkişaf etdirilməsinə də azərbaycanlılar dəstək göstərmişlər. Bu gün də İrəvan şəhə-

İ.ƏLİYEV

“Qisas-2”: RSK, Ermənistan və Qarabağ separatçıları-Bakı sərt cavab verəcək!

Azərbaycan MN: “Əks təqdirdə Azərbaycan tərəfi bütün imkanlardan istifadə etməklə qeyri-qanuni silahlıların tərkisilahl edilməsi və zərərsizləşdirilməsi istiqamətində qəti zəruri tədbirlər görmək məcburiyyətində qalacaqdır”

Beləliklə, Qarabağda - Rusiya sülhməramlıları kontingentinin (RSK) nəzarəti altındakı ərazilərdə qanunsuz erməni silahlıların silah-sursat, mina daşımaları, eləcə də mövqelərinin əzaqla təminatı faktı ortaya çıxdı. Nəticədə Azərbaycan Silahlı Qüvvələri “polis” adı altında ərazilərimizdə quldurluq edən qanunsuz silahlıların məhv etdi. Nəticədə bir daha sübut olundu ki, nə Ermənistan, təəssüf ki, nə də üzərinə vasitəçilik missiyasını götürən Rusiya 2020-ci ildə qəbul edilmiş üçtərəfli bəyanatın bəndlərinə əməl etmirlər, üstəlik vəziyyətin gərginləşməsinə səbəb olurlar.

Əbəs deyil ki, hazırkı dövrə qədər RSK dəfələrlə bənzər hallara yol verib, hətta erməni separatçıların Ermənistan tərəfindən silahlandırılması, canlı qüvvələrin daşınması və s. bənzər faktlara nəinki göz yumub, üstəlik onlara geniş şəraitlər yaradıb. Bu da azmış kimi, Azərbaycanın Qarabağ regionunun toponimlərini saxtalaşdıraraq qondarma erməni toponimləri ilə adlandırmaqda ısrarlı olduğunu nümayiş etdirib. Təbii ki, Azərbaycanın siyasi-ictimai rəyində qıcıq yaradan bənzər və çirkin əməllərə qarşı adekvat cavablar verilməli idi. Və martın 5-də baş vermiş silahlı insident də məhz bu xüsusdandır.

Bu, həm də belə deməyə zəmin yaradır ki, RSK üzərinə götürdüyü işinin öhdəsindən ya gəlməyi bacarmır, ya da qəsdən belə şəraiti yaradır

Qeyd edək ki, artıq Azərbaycanın Müdafiə Nazirliyi, Xarici İşlər Nazirliyi, habelə Ombudsman Aparatı, eləcə də digər müvafiq orqanları Azərbaycanın Ermənistanla şərti sərhədində nəzarət-buraxılış məntəqəsinin vacibliyi barədə məsələni gündəmə gətiriblər. Bu, həm də belə deməyə zəmin yaradır ki, RSK üzərinə götürdüyü işinin öhdəsindən ya gəlməyi bacarmır, ya da qəsdən belə şəraiti yaradır.

Bu arada, MN-mizin rəsmi bəyanatında da bildirilib ki, Ermənistanın və qanunsuz erməni hərbi birləşmələrinin bu kimi əməllərinə və hərbi qulluqçumuzun şəhid olmasına cavab olaraq 2022-ci ilin avqust ayında Azərbaycan Ordusu tərəfindən “Qisas” əməliyyatı həyata keçirilmişdir. Məhz bu xatırlatma həm də belə qənaətə gəlməyə

zəmin yaradır ki, qarşıda bənzər əməliyyatların keçirilməsi zərurəti daha da artmaqdadır.

Xüsusilə iki hərbcimizin şəhid olmasından sonra. Ona görə də, Azərbaycan MN

rəsmi bəyanatında vurğulayıb: “Bir daha xəbərdarlıq edirik ki, Ermənistan tərəfindən Azərbaycan ərazisinə hərbi təyinatlı yüklərin daşınmasına, Ermənistan silahlı qüvvələrinin şəxsi heyətinin göndərilməsinə və rotasiyasına dərhal və birdəfəlik son qoyulmalı, Ermənistan qoşunları ölkəmizin ərazisindən tam çıxarılmalıdır. Əks təqdirdə Azərbaycan tərəfi bütün imkanlardan istifadə etməklə qeyri-qanuni silahlıların tərkisilahl edilməsi və zərərsizləşdirilməsi istiqamətində qəti zəruri tədbirlər görmək məcburiyyətində qalacaqdır”.

Rusiyanın Müdafiə Nazirliyinin bülletenində baş verən hadisənin “günahkarı” Azərbaycanın Silahlı Qüvvələri göstərilir (!?)

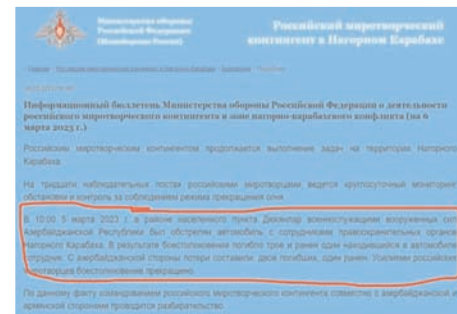
Təəssüfedicə məqamlardan biri də budur ki, silahlı insidentin səhəri günü Rusiyanın Müdafiə Nazirliyinin bülletenində baş verən hadisənin “günahkarı” Azərbaycanın Silahlı Qüvvələri göstərilir və belə bir ya-

naşmanın mövcudluğu paralel olaraq Rusiya ilə qarşılıqlı etimada kifayət qədər dərin kölgələr salmağa başlayıb. Rəsmi Bakının isə səbri artıq tükənib və son vaxtlara qədər

irəli sürülən bəyanatlar, şərtlər və təkliflər artıq əməli işlərə keçməyin vacibliyindən xəbər verməkdədir.

Yeri gəlmişkən, artıq erməni şərhçiləri və hərbi ekspertləri də vəziyyətin mürəkkəb həddə çatmasını etiraf etmələri ilə yanaşı, həm də güclü Azərbaycan Ordusunun hər an Qarabağdakı qanunsuz erməni silahlıla-

rını məhv edə biləcəyi barədə anonslar verməyə başlayıblar.

Erməni hərbi eksperti Karen Vratnesyan: “Hazırda öz tələblərini güc yolu ilə həyata keçirmək Bakı üçün çətin deyil”

Məsələn, erməni hərbi eksperti Karen Vratnesyan erməni telekanalına verdiyi müsahibəsində bildirib ki, Qarabağda silahlı eskalasiya hər dəqiqə başlaya bilər. Onun sözlərinə görə, eskalasiyanın qarşısını ala biləcək yeganə vasitə Ermənistan silahlı qüvvələri ola bilər ki, bu da mümkün deyil. Belə ki, erməni ordusu döyüşə yarasız vəziyyətdədir. SİTAT: “Ermənistanın silahlı qüvvələri İrəvanın (hakimiyyəti nəzərdə tutulur-R.R.) fəaliyyəti nəticəsində sıradan çı-

xarılıb. Yeni hazırda öz tələblərini güc yolu ilə həyata keçirmək Bakı üçün çətin deyil. İndi Bakının tələblərindən biri də budur ki, azərbaycanlılar Ermənistan ərazilərinə köçürülsün və həmin təklif Türkiyə ordusunun dəstəyi və müdafiəsi altında baş tutsun. Ardınca isə Qarabağda “KPP”nin yaradılması tələbləri gəlir”.

Ola bilər ki, erməni siyasi eksperti öz sözlərini daha da cəlbədici görünməsi üçün ənənəvi olaraq, yaxud ittiham məqsədi ilə Türkiyənin də adını çəkir və həmin məsələdə Ermənistanın acizliyini daha qabarıq fonda göstərməyə cəhd edir. Lakin həqiqət həm də ondadır ki, bəli, ötən əsrin 80-ci illərinin sonlarından başlayaraq indiki Ermənistan, tarixən isə Qərbi Azərbaycan torpaqlarından qovulan 100 minlərlə soydaşlarımız öz doğma yurd-yuvalarına geri dönəcəklər və bu proses Bakının diqqəti mərkəzindədir.

Qarabağda, yaxud Ermənistanla şərti sərhədlərdə “KPP”nin yerləşəcəyi artıq danılmazlığa çevrilib! O da əbəs deyil ki, Karen Vratnesyan bunu etiraf edib. “Məndə belə bir inam var ki, Bakının bütün bu tələbləri İrəvan tərəfindən yerinə yetiriləcək”, deyir o bildirib.

Erməni analitiki İşxan Verdyan: “Həm Qarabağ, həm də Ermənistan maşınlarının bu yerdə hərəkəti qanunsuzdur, ora hərəkətə icazə verilən ərazi sayılmır və eyni zamanda, Azərbaycanın ərazisidir”

Daha bir erməni eksperti - İşxan Verdyan isə növbəti maraqlı nüanslara toxunub. O, həm Ermənistan hakimiyyətini, həm də Qarabağ separatçılarını hədəfə alıb və sual edib ki, Qarabağdakı insidentə görə kim cavab verəcək? Verdyan RSK-nın rəsmi məlumatına istinad edərək istehza ilə bildirib ki, hər şeyi azərbaycanlıların üzərinə yıxmaq əlbəttə ki, “müqəddəs işdir”, bəs erməniləri nəyə görə gic yerinə qoyurlar? Sİ-

TAT: “Polislərə məxsus UAZ insident yerində nə gəzirdi? Ümumiyyətlə, onun orada olması hüququ varmı? Onu həmin yərə kim göndərib? Bu adamların qadağan edilmiş yərə göndərilmələrinə görə məsuliyyəti kim daşıyır?”

Verdyan qeyd edib ki, insident nəinki Ermənistanda və Qarabağda yaşanmayıb, bu olay bilavasitə Azərbaycanın ərazisində baş verib. SİTAT: “Bəli, bu ərazi hazırda təhlükəsizlik üçün nəzərdə tutulub. Məhz təhlükəsizlik üçün, təxribat üçün deyil. Həm Qarabağ, həm də Ermənistan maşınlarının bu yerdə hərəkəti qanunsuzdur, ora hərəkətə icazə verilən ərazi sayılmır və eyni zamanda, Azərbaycanın ərazisidir”.

Göründüyü kimi, hətta erməni tərəfləri belə günahkarların qarabağlı separatçıları olduğunu bildirir, üstəlik RSK da bu məsələdə baskıkarlar sırasında yer alır. Bu isə artıq vəziyyətin daha da gərginləşməsi siqnallarını verməkdədir. Artıq 07.03.2023-cü il tarixində qeyd alınan yeni videodan bir daha məlum olur ki, qanunsuz erməni silahlıları RSK-nın vasitəçiliyi ilə Xankəndi-Xəlfəli-Turşsu yolundan istifadə edirlər və bu, artıq qırmızı xəttin keçilməsi anlamını daşıyır.

Rövşən RƏSULOĞ

Kənd təsərrüfatı ilə çox qədim zamanlardan məşğul olunub və bu sahə insanların qida məhsullarına olan tələbatının qarşılanmasında əvəzsiz rola malikdir. Bu baxımdan hal-hazırda da dünyanın ən qabaqcıl ölkələrində belə kənd təsərrüfatına xüsusi diqqət ayrılır və bu sahənin inkişafı daim diqqətdə saxlanılır. Ələlxüsus, hazırda dünya əhalisinin artımını məhz qida məhsullarına, bir sözlə, kənd təsərrüfatı məhsullarına olan tələbatı durmadan artırır və buna görə də həmin sahənin inkişafı prioritet məsələ hesab olunur.

Hələ qədim zamanlardan Azərbaycanda da kənd təsərrüfatı ən vacib məşğuliyyət sahələrindən biri olub. Xüsusilə, əkinçilik, meyvəçilik, heyvandarlıq sahəsi ölkəmizdə uğurla inkişaf etdirilib və bu, insanların əsas məşğuliyyəti hesab olunub. Kənd yerlərində məskunlaşan əhalinin böyük əksəriyyətinin əkinçiliklə, heyvandarlıqla məşğul olduğu bellidir və həmin insanların məşğulluq sahəsi olaraq, kənd təsərrüfatının xüsusi yeri və rolu danılmazdır.

Bildiyimiz kimi, heyvandarlıq sahəsi mövsümi xarakter daşımasa da, əkinçilik bunun əksi olaraq mövsümi xarakter daşıyır və yazın əvvəlində əkinçilik işlərinə start verilir. Əkin sahələrinin məhz əkinə hazırlığından başlamış həmin sahələrə gübrələrin verilməsinə, zərərvericilərin məhv edilməsinə qədər işlərin öz növbəsində görülməsi vacib hesab olunur. Əks halda, məhsudarı-

Daha çox məhsul əldə olunması hədəf olaraq qarşıya qoyulub

ğın daha yaxşı olmasına ümid etməyə dəyməz. Ona görə də artıq bu istiqamətdə işlərin başlaması xüsusilə məqsədəuyğundur və məhsudarıq baxımından nəticənin daha yaxşı olmasına ümid etməyə dəyər. Məhsudarıqlığın yüksək olması isə ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması baxımından oduqca vacib məsələdir.

Sözsüz ki, məhsudarıqlığın daha yüksək olması üçün müvafiq tədbirlər tələb olunur. Bu tədbirlər sırasında torpağın qüvvətləndirilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bunun üçün torpağa gübrələrin verilməsinin böyük əhəmiyyəti var. Məsələ burasındadır ki, torpağa hansı gübrələrin verilməsini bilmək, müəyyənləşdirmək çox önəmli şərtdir. Bunun bilmək üçün isə torpağın aqrokimyəvi analizlərinin aparılması gerekir. Əks halda, yəni əkin sahələrində bitginin qida ehtiyacının müəyyənləşdirilməməsi, əkin sahələrinin düzgün becərilməməsi, gübrələrin korənə birtərəfli qaydada istifadəsi torpağın mənbəliyinin aşağı düşməsinə və məhsudarıqlığın ildən-ilə azalmasına gətirib çıxara bilər. Torpağın aqrokimyəvi analizlərinin nəticələrinin düzgün olması isə sahədə torpaq nümunələrinin götürülməsindən bilavasitə asılıdır. Ona görə də sahədən xarakterik nümunələrin götürülməsi düzgün laboratoriya analizlərinin əldə olunması üçün əsas addımdır və məhz növbəti əkin dövrüyə üçün gübrə ehtiyaclarının müəyyənləşdirilməsi məqsədi ilə qida elementlərinin miqdarının öyrənilməsi həyata keçirilir, hansı ki, nümunə vizual eynilik təşkil edən vahid bir ərazini təmsil edən bir neçə fərdi nümunələrin qarışığından ibarət olmalıdır. Bütün bu tədbirlər həmçinin öz zamanında aparılmalıdır, əks hada təsirsiz olması gözləniləndir və məhz buna görə də mövsümi xarakter daşıyan kənd təsərrüfatı məhsuldarlığının becərildiyi əkin sahələrinə qulluq və

ələcə də əkin işləri tam zamanında həyata keçirilməlidir.

Eyni zamanda suvarma və meliorasiya işlərinin aparılması da önəmli şərtlərdəndir. Buna görə də suvarma kanallarının olması ən vacib məsələ hesab olunur və bu gün ölkəmizdə məhz suvarma məqsədi ilə kanalların olması heç də təsadüfi, yaxud əbəsi yere deyil. Bildiyimiz kimi, əhalinin ərzaq və kənd təsərrüfatı məhsulları ilə təmin olunması ilə bağlı torpaq və su ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi, bu istiqamətdə yeni texnologiyaların tətbiqi, ən yaxşı kənd təsərrüfatı təcrübələrindən yararlanmaq daha müsbət nəticələr vəd edir. O da məlumdur ki, ölkəmizin torpaq fondunun 55 faizi kənd təsərrüfatına yararlıdır ki, bunun da əksəriyyəti rütubət çatışmayan quraq zonaya aid olduğundan burada suvarma tətbiq etmədən kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı mümkün deyil. Son illər müşahidə olunan quraqlıq nəticəsində yerüstü su ehtiyatlarının azalması əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təmin olunmasını əlbəttə ki, çətinləşdirir. Bu baxımdan kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalının artırılmasında mövcud torpaq və su ehtiyatlarından səmərəli istifadənin rolu oduqca böyükdür. Heç şübhəsiz ki, kənd təsərrüfatında yüksək məhsudarıqlıq əldə olunmasında melioratorların üzərinə böyük vəzifələr düşür. Əkinlərin vaxtılı-vaxtında və keyfiyyətli suvarılması bol məhsulun başlıca şərtidir. Ona görə də yeni ilin ilk aylarından etibarən bütün bölgələrdə melioratorlar səylə çalışırlar və meliorativ tədbirlər uğurla davam edir.

Bölgələrimizdə artıq bu il üçün yazlıq əkin işlərinə başlanılıb. Bu il daha çox sahədə taxıl əkinini aparılıb. Məqsəd isə, təbii ki, ərzaq təhlükəsizliyinin təminatı istiqamətində buğdaya olan ehtiyacı yeni təsərrüfatlar hesabına ödəmək, idxaldan asılılığı azalt-

maqdır. Qeyd edək ki, bu ilki mövsüm üçün 1 milyon 72 min hektar sahədə dən və yaş yemini əldə olunmasından ötrü taxıl əkilib. Əkin aparılan sahənin 657 min hektarını buğda, 400 min hektarından çoxunu arpa və çovdar təşkil edir. Əkinin 544 min hektarı, yeni 51 faizi suvarılan, qalanı isə deməyə torpaqda aparılıb. Görülən işlər onu deməyə əsas verir ki, 2022-ci ilə müqaisədə cari ilin məhsulunun daha çox olması məqsədi ilə taxıl sahəsinin həcmi 4,4 faiz genişləndirilib. Eyni zamanda, təxminən 9-10 faizə qədər də buğda əkinini sahəsi genişləndirilib. Təbii ki, taxıl əkilən sahələrin genişləndirilməsində ən ümdə məqsəd ilk növbədə ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması, yerli istehsal hesabına özünü təmin etmə səviyyəsinin yüksəldilməsi, həmçinin idxaldan asılılığın azaldılmasından ibarətdir.

Əlbəttə ki, ərrazilərimizin işğaldan azad edilməsi bizə taxıl sahələrinin genişləndirmək imkanı verir və bu imkan sayəsində minalardan təmizlənmiş əlavə yüzlərlə hektar sahədə taxıl əkilib. Taxilla yanaşı, digər yazlıq əkinlərin də səpinə aparılır. Heç şübhəsiz ki, işğaldan azad etdiyimiz ərrazilərdə əkinə yararlı torpaqlar var. Amma təəssüf ki, həmin ərrazilərdə ermənilər minalar basdırıblar deyə əkin üçün o torpaqların hamısından tam şəkildə istifadə etmək mümkün deyil, lakin ərrazilərimiz minalardan təmizləndikcə əkin sahələri də artmış olur. Görünən odur ki, işğaldan azad olunmuş ərrazilərimizin minalardan təmizlənməsi əkin sahələrinin durmadan artmasına səbəb olur. Deməli, növbəti illərdə taxıl əkinini sahəsinin həcmində daha da genişləndirməyə şübhə doğura bilməz.

Bu il daha çox məhsul əldə olunması hədəf olaraq qarşıya qoyulub. Əgər əkin sahələrində lazımi tədbirlər görülsə, deməli cari ilin məhsul yığımı üçün, nəticələr barə-

də də nikbin proqnozlar vermək olar. Cari ilin mart ayından başlayaraq, görülen işlər qənaətbəxşdir və bunun da məhsudarıqlığa öz müsbət təsirini göstərəcəyi kimsədə şübhə doğurmur. Əksinə, proseslər onu deməyə əsas verir ki, cari il üçün gözləntilər çox yaxşıdır. Amma bu hələ son deyil və növbəti illərdə daha böyük artımın olması üçün hazırlıq görülməsi əsas şərtir. Əkin işləri təkcə buğda və ya arpaaya aid deyil. Beləki, bostan bitkilərinin də, digərlərinin də həcmində artım müşahidə olunub və bunun tendensiyaya çevrildiyini nəzərə alıqda aydın olur ki, tədbirlər tam məqsədəuyğun şəkildə davam edir.

Kənd təsərrüfatının inkişafı iqtisadi siyasətin prioritetlərindəndir və göründüyü kimi, hazırkı global çağırışlar dövründə bu sahənin önəmi daha da artıb. Aqrar sahənin inkişafı məqsədilə dövlət tərəfindən müxtəlif dəstək tədbirlərinin artması bu baxımdan heç də təsadüfi deyil. Ölkəmizdə yaradılan infrastruktur, suvarma və irriqasiya sistemləri, aqrar sektora maliyyə dəstəyi, vergi,

ələcə də texnika və gübrə təminatı ilə bağlı tətbiq edilən güzəştlər, taxılçılığa subsidiya verilməsi, bu sahənin inkişafı üçün əlverişli imkanlar yaradır. Elə bu baxımdan da, aqroparklar səmərəli mexanizmdir. Aqroparklar innovativ üsulların geniş tətbiqi hesabına ölkənin əsas strateji məhsullarının istehsalının həcmində artırılması ilə bağlı növbəli və təkrar əkinlər, yüksək reproduktiv və keyfiyyətli toxumlardan istifadəsini, düzgün aqroteknika qulluğu həyata keçirirlər. Hazırda ölkəmizdə 51 aqropark var ki, bunların da 40-da taxıl əkilir və hətta yüksək məhsudarıqlıq əldə edilir. Nümunə üçün qeyd edək ki, ötən il, 2022-ci il ərzində aqroparkların 41 min hektar sahəsində buğda biçini aparılıb və 152 min tondan çox məhsul əldə edilib. Onu da nəzərə çatdırmaq ki, Aqroparklarda buğda istehsalı üzrə orta məhsudarıqlıq 3,7 ton/ha təşkil edib ki, bu da ölkə üzrə orta göstəricidən yüksəkdir. Hətta bir neçə aqroparkda buğda və arpa üzrə orta məhsudarıqlıq 6-7 ton/ha, qarğıdalı üzrə 12-15 ton/ha, şəkər çuğunduru üzrə isə 80 ton/ha təşkil edib. "Ərzaqlıq buğda ilə özünü təminat etmə səviyyəsinin yüksəldilməsinə dair bir sıra tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanından irəli gələn yeni dəstək tədbirləri çərçivəsində cari il ərzində aqroparkların sahələrində buğda əkinini 52 faiz və ya 11,3 min hektar artırmaqla 33 min hektara çatdırmaq nəzərdə tutulur. Hətta növbəti 5 il ərzində aqroparkların sahələrinin 100 min hektara çatdırılması, aqroparklarda ərzaqlıq buğda istehsalının 2023-cü ildə 143 min tona yüksəldilməsi proqnozlaşdırılır. Bu isə ölkənin taxılla təminatına və ərzaq təhlükəsizliyinin gücləndirilməsinə əlbəttə ki, mühüm töhfə deməkdir.

İnam Hacıyev

Bəli, bu gün hər birimizin evinin bəzəyindən söhbət açmaq istəyirəm. Elə bir bəzək ki, o, yoxsa, min bir zinət belə evlərimizi bəzəyə, gözəlləşdirə bilməz. Evlərimizin bəzəyi qadındır. O qadın ki, Azərbaycan xalqının tarixinin səhifələrinə öz qəhrəmanlığı, müdrikliyi, sədaqəti, namusu, gözəlliyi, ən əsası isə yüksək analıq keyfiyyəti ilə elə bir salnamə yazıb ki, illər, əsrlər sonra da o səhifələri hər vərəqlədiyimizdə qürur duyur, fəxr edirik.

İsmət, namus, qeyrət təcəssümü ilə başımızın tacı olan qadınlardan söhbət açmaq istəyirəm. Sədaqəti, zəhmətkeşliyi ilə həyat yoldaşına bir ömür arxa, dayaq, dost, yoldaş olan qadınlardan. Abır, həya mücəssəməsi ilə ata-ana, qayınana-qayınata yanında yemək yeməyə utanan, övladını qucağına almayan qadınlardan. Balası göz nuru, göz bəbəyi olan, gecələri yuxusuz, lakin əvəzsiz məhəbbətlə beşik yırğalayan qadınlardan. Göz nurunun bir iməyinə, bir addımına, bir kəlmə sözünə, cümləsinə sevincini yumruğu boyda ürəyindən çıxarıb dünya ilə bir edən qadınlardan... "Laylay dedim yatasan, qızılgülə batasan, qızılgülün içində şirin yuxu tapasan" laylası ilə gözələrimizin xumarı, qulaqlarımızın nənisi olan qadınlardan. Bir narahatlığımız olanda, azacıq xəstələndə "sənə gələn mənə gəlsin", - deyib göz yaş axıdan, başımızın üstündə dan yerini dualarıyla ağardan qadınlardan...

Evlərimizin bəzəyi qadınlardan söhbət açmaq istəyirəm. Ana çağırtdığımız, varlığını var olduğumuz, ocağımızın istisi, işığına, nuruna yığıldığımız qadınlardan danışmaq istəyirəm. Başımızın tacı analardan, qucağı dünyanın ən təhlükəsiz ünvani, hüsur məskəni olan analardan... Sırr yerimiz, söz yerimiz, gözələrimizlə bir-birimizi anladığımız analardan danışmaq istəyirəm.

Kimdir Azərbaycan qadını?

Şücaətini, qəhrəmanlığını, hökmdar, həta sərkərdə, döyüşçü, diplomat olmaq qabiliyyətini çoxəsrlilik tariximizə yazmağı bacaran, kişilərdən ağıl-zəkası, hünəri ilə heç də geridə qalmayan qürur yerimizdir Azərbaycan qadını. Kişilərlə qoşa yay çəkən, qurşaq tutub gülüşən Burla xatun, Banu Çiçək, Selcan xatundur, ağıl-zəkası ilə tarixə iz salan hökmdar Tomris anadır Azərbaycan qadını. Hünər rəmzi olan Mehrican, Möminə xatunlardır, Nigar, Tuti Bikə, Nüşabə, Həcər xanımlardır, Gültəkinlər, Salatınlar, Arəstələrdir Azərbaycan qadını.

Ziyalılığı ilə qürur duyduğumuz, mərhəmətli həkim, qayğıkeş ana, Ümummilli Liderimizə özünün də söylədiyi kimi gözəl həyat yoldaşı olan Zərifə xanım Əliyevadır Azərbaycan qadını. Müasir dövrümüzdə Azərbaycan qadınının dünyada təmsilçisi, sözü-nü deyən, hüquqlarını qoruyan, müstəqil ölkəmizin inkişafında Prezident İlham Əliyevin ən yaxın köməkçisi olan, gözəl ana, sədaqətli həyat yoldaşı, xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinin qoruyucusu, onu dünyaya tanıdan, yaşadılması üçün misilsiz xidmətləri olan, xalqının layiqli övladı Mehriban xanım Əliyevadır Azərbaycan qadını. Adlarını sadaladığım bütün bu qadınlardan timsalında ailəsinin, xalqının, dövlətinin, cəmiyyətin inkişafı naminə kişilərlə birlikdə unudulmaz xidmətləri olanlardır Azərbaycan qadını. Elə bu mənada Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan qadını ilə bağlı fikirləri də olduqca qiymətlidir: "Azərbaycan xalqı həmişə qadına, onun cəmiyyətin həyatında oynadığı rola, tutduğu yüksək mövqeyə böyük hörmətlə yanaşmışdır. Xalqın ən əziz, qiymətli və müqəddəs hesab etdiyi Vətən, torpaq, dil anlayışları ana adı ilə bərabər tutulmuşdur. Qadın adına göstərilən dərin ehtiram, sonsuz ana məhəbbəti söz və sənət abidələrimizdə öz parlaq təcəssümünü tapmışdır. Ədəbiyyatımızın və mədəniyyətimizin görkəmli nümayəndələri öz əsərlərində Azərbaycan qadınının mərdliyini, gözəlliyini, mənəvi saflığını vəsf etmişlər".

Evlərimizin bəzəyindən söhbət açaq...

Azərbaycan qadını həyata böyük şəxsiyyətlər bəxş etmiş anadır

Övladına südü ilə Vətən sevgisini aşılان, onu vətənpərvərlik ruhunda böyüdən, torpağa sədaqət, bağlılıq dərsi verən qadındır. Azərbaycan qadını Vətən, torpaq uğrunda şəhiddir. Cəbhədə özünü yaralılardan harayına yetirib güləbarən altında qorxmazlıq nümayiş etdirən, müharibənin heqiqətlərini dünyaya çatdırmaq üçün özünü odun-alovun içərisinə atıb şəhid olan qadındır. Eyni zamanda Azərbaycan qadını şəhid anasıdır. Qorxmaz, əzmkar sinəsinə bala dağı çəkən, lakin torpağının-namusunun xilaskarı olan balası ilə qürur duyan anadır. Balasını ağlarkən bir gözü də gülən qadındır. Çünki Vətən sevgisi Azərbaycan qadını üçün bütün sevgilərindən öndədir. Azərbaycan qadını şəhid arvadıdır. Bir üzü qız, bir üzü gəlin qadındır. Sağının bir tərəfini ağ, bir tərəfini qara hörüb ömrünü övladları yolunda şam edən qadındır.

Azərbaycan qadını siyasətçi, iş adamı, dövlət məmuru, deputat, müəllim, həkim, mühəndis, iqtisadçı və digər sahələrin mütəxəssisi, ölkənin inkişafında özünəməxsus yeri olan vətəndaşdır. Ailəsinin, evinin qayğıları ilə bərabər, cəmiyyətin tərəqqisini dü-

şünən, bunun üçün vaxtını bölən, rahatlığın keçən, gecəli-gündüzlü çalışan, zəhməti ilə xalqına səmərə verən qayğıkeşdir. Dövlətimizin başçısı Prezident cənab İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi: "Biz hamımız dinamik inkişaf edən ölkəmizin irimiqyaslı iqtisadi layihələrin iştirakçısı kimi əldə etdiyi yüksək göstəricilərlə haqlı olaraq fəxr edirik. Bu tərəqqinin bəhrələri respublikamızın hər bir guşəsində özünü aydın hiss etdirir. Həmin nailiyyətlərdə Azərbaycan qadınlınınin böyük rolu danılmazdır. Qədim zamanlardan bəri Vətənə və torpağa sədaqəti ilə seçilən qadınlarmız milli məfkurəyə sadiq qalaraq bu gün də suveren Azərbaycan Respublikasının güclənməsi naminə töhfələr verirlər. Onlara xas olan işgüzarlıq, müdriklik, yüksək daxili mədəniyyət və xalqımızın yüzillər boyu təşəkkül tapmış zəngin milli-mənəvi sərvətlərinə sədaqət müasir Azərbaycan qadınının ictimai həyatımızda mövqeyini və simasını müəyyən edir".

Qadınlarmız özlərinə layiq şəkildə hərtərəfli dövlət qayğısı ilə əkəte olunublar

Azərbaycan Respublikasının 1995-ci ildə qəbul olunmuş Konstitusiyasında qadınlarmız kişilərlə eyni hüquq və azadlıqlara malik olmasının təsbit edilməsi, Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1998-ci il 14 yanvar tarixli fərmanı ilə gender siyasətinin həyata keçirilməsi

məqsədilə Qadın Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması, 2000-ci ildə "Azərbaycan Respublikasında dövlət qadın siyasətinin həyata keçirilməsi haqqında" fərmanın imzalanması, ardınca qadınlarmız cəmiyyətdəki rolunun artırılması məqsədilə onların yüksək vəzifələrə irəli çəkilməsi respublikamızda qadın siyasətinin həyata keçirilməsində yeni mərhələ açdı. Həmçinin 2000-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Qadın Problemləri üzrə Milli Fəaliyyət Planı (2000-2005-ci illər) təsdiq edildi. Milli Fəaliyyət Planında dövlət tərəfindən qadın probleminə daim diqqət yetirilməsi, qadın problemləri ilə bağlı təxirəsalınmaz konkret tədbirlərin həyata keçirilməsi, dövlət proqramlarının hazırlanması öz əksini tapdı.

Respublikamızda əsas Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan dövlət qadın siyasəti ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən layiqincə davam etdirilir. Dövlət başçısı qadınlarmız cəmiyyətdəki roluna, onların dövlət idarəçiliyində təmsil olunmalarına diqqətlə yanaşır. 2006-cı ildə Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Qadın Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi Ailə, Qadın və Uşaq problemləri üzrə Dövlət Komitəsi kimi yenidən formalaşdırılmışdır. Hazırda Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi ailə, qadın və uşaq problemləri ilə iş sahəsində dövlət siyasətini və tənzimlənməsini həyata keçirən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanıdır.

2006-cı ildə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi "Gender (kişi və qadınlarmız) bərabərliyinin təminatları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununu qəbul edib. 2010-cu ildə "Məişət zorakılığının qarşısının alınması haqqında" qanunun qəbulu isə qadın məsələlərinin hər zaman dövlətimizin diqqətində olduğunu təzahürüdür. Ailə Məcəlləsində qızların nikah yaşının 17-dən 18-ə qaldırılması ilə bağlı möhtəşəm dəyişiklik qadınlara diqqətlə yanaşı, onlara böyük sayğı ilə yanaşmanın göstəricisidir.

Azərbaycan qadınının fəal ictimai həyatı üçün yeni səhifə

Ölkəmizdə qadın hərəkatının formalaşmasında, onların hüquqlarının qorunmasında Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın xidmətləri xüsusi əhəmiyyətə malikdir. "Hər şey bu və ya digər insanın öz vəzifələrinə nə dərəcədə ciddi yanaşmasından asılıdır. Aydın şəkildə dərk etmək lazımdır ki, müəyyən anda sən fərdi şəxsədən ictimai şəxsiyyətə çevrilirsən. Sən artıq təkə özünü və öz ailəni yox, öz ölkəni təmsil edirsən", -deyən Azərbaycanın birinci xanımı humanistliyi, insanpərvərliyi, insan amilinə verdiyi dəyərlə, müasir yaşama tərzini öz intellektual enerjisini cəmiyyətin inkişafına yönəlmiş, Azərbaycan qadınının fəal ictimai həyatı üçün yeni səhifə açmışdır. Bu səhifədə hər bir Azərbaycan qadını öz dəyərini görür. Arxasında, hüquqlarının müdafiəsində Mehriban xanım Əliyevanı, onun müasir dünyagörüşdən, geniş erudisiyadan irəliləyən modern baxışını, yüksək təəssübkeşlik xarakterini görür.

Hər birimizin əzizi-anası, nənəsi, bacısı, xalası-bibisi olan Azərbaycan qadını haqqında olan söhbətimi Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin Azərbaycan qadınının xarakterizə edən dəyərli fikirləri ilə tamamlayıram. Ulu Öndər deyirdi: "Azərbaycan qadını tarix boyu öz ağılı, zəkası, namusu, qeyrəti, isməti ilə, fədakarlığı, çalışqanlığı, mərdliyi, vətənpərvərliyi ilə, millətinə, torpağına olan hədsiz məhəbbəti ilə və gözəlliyi, Azərbaycan xalqının xüsusiyyətləri ilə tanınmışdır. Ancaq bununla bərabər, əsrlər boyu Azərbaycan qadınının üzərinə böyük zəhmətlər düşmüşdür. O zəhməti də qadın həmişə mərdliklə, cəsarətlə çəkmişdir və heç vaxt bu zəhmətdən inciməmişdir."

Mətanət Məmmədova

Dünyanın 120 ölkəsi arasında səmərəli əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasında və inkişafında mühüm siyasi platforma olan Qoşulmama Hərəkatı məhz Azərbaycanın sədrliyi dövründə özünün ən uğurlu dövrünü yaşadı. Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi 2019-cu ildən etibarən üç il müddətinə həyata keçirməyə başlayıb. 2019-cu ildə ölkəmiz Qoşulmama hərəkatının sammitinə uğurla ev sahibliyi etdi və bu tədbirdə Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, Azərbaycan öz sədrliyi dövründə beynəlxalq hüququ və ədaləti müdafiə edəcək. Belə də oldu. Qoşulmama Hərəkatına üzvlükdən qısa müddət sonra Azərbaycanın quruma sədrlik etməsi üzv dövlətlərin ölkəmizə olan etimadının və Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun artmasının, eləcə də respublikamızın global səylərinin beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən dəstəklənməsinin parlaq nümunəsinə çevrildi. Azərbaycanın sədrliyinin koronavirus (COVID-19) pandemiyası dövrünə təsadüf etməsinə baxmayaraq, ölkəmiz çevik və səmərəli

Azərbaycan: global çağırışların mərkəzi

Prezident İlham Əliyev növbəti dəfə dünyaya önəmli mesajlar verdi

səmərəli rol oynamasını, yeni dünya düzəninə yenidən formalaşmasında fəal iştirak etməsinə ümid etdiyini bildirdi.

Bununla dövlət başçısı dünya düzəni və təhlükəsizliyi baxımından yeni proseslərin zəruriliyini vurğuladı. İlham Əliyev bəyan etdi ki, bu gün dünyada neokolonializm meyli güclənir. Bu kontekstdə o, Fransanın əsrlər boyu davam edən müstəmləkə siyasətinə də toxunaraq Fransanın üzr istəməsinə tələb etdi: "Fransanın Avropadan kənarda idarə etdiyi ərazilər fransız müstəmləkə imperiyasının iyrenc qalıqlarıdır. Biz, həmçinin Fransıya Afrika, Cənub-Şərqi Asiya və digər ərazilərdə Qoşulmama Hərəkatının üzvü olan ölkələrə qarşı müstəmləkə keçmişinə, qanlı müstəmləkə cinayətlərinə, eləcə də soyqırım aktlarına görə üzr istəməyə və məsuliyyətini etiraf etməyə çağırırıq". Prezidentin bu cür cəsarətli və ədalətli çıxışı ölkəmizin əziz xalqların yanında, imperializmə qarşı durduğunun açıq ifadəsidir.

rışı bəyan etdiyini vurğuladı. Bunlar Afrikanın və inkişaf edən kiçik ada dövlətlərinin pandemiya sonrası bərpasını dəstəkləməkdir. Dövlət başçısı bildirdi ki, Azərbaycan ilk donor ölkə kimi hər iki global çağırışa 1 milyon ABŞ dolları məbləğində vəsait ayırır. Prezident Qoşulmama Hərəkatının, həmçinin beynəlxalq ictimaiyyətin digər üzvlərinin Azərbaycanın təşəbbüsünü dəstəkləməsinə və postpandemiya bərpası dövründə ehtiyacı olan ölkələrə yardım edəcəyinə əminliyini ifadə etdi. Dövlət başçısı həmçinin bildirdi ki, Azərbaycan BMT-nin COVID-19-dan sonra Global Bərpa üzrə Yüksək Səviyyəli Panelinin yaradılmasını təklif edib. Bu panel postpandemiya dövrü üçün global tədbirlərə dair tövsiyələr hazırlaya bilər. Prezident Qoşulmama Hərəkatına üzv olan ölkələri bu təşəbbüsü dəstəkləməyə çağırırdı.

Onu da qeyd edək ki, Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin bir çoxunun mina və partlamamış hərbi sursatlarla ən çox çirklənmiş ölkələr sırasındadır. Bunu nəzərə alan Prezident İlham Əliyev Minaların Təsirinə Məruz Qalmış Ölkələrin Həmfikirler Qrupunun yaradılmasını təklif etdi. Bununla minadan əziyyət çəkən dövlətlər səslərini global miqyasda eşitdirmək üçün meydan yaratmış olacaqlar.

Beləliklə, Bakıda keçirilən Qoşulmama Hərəkatının COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə Təmas Qrupunun Zirvə görüşündə yüksək səviyyəli nümayəndələrin iştirakı bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan təşkilatın fəaliyyətinə mühüm töhfələr verir.

Eyni zamanda, Azərbaycanın növbəti dəfə global məsələlərin müzakirə olunduğu mühüm toplantıya ev sahibliyi etməsi ölkəmizin global həmrəyliyə verdiyi önəmin göstəricisidir. Hazırda dünyada baş verən bir çox münaqişə ocaqlarının, hərbi-siyasi problemlərin həlli üçün məhz Qoşulmama Hərəkatı platforma rolunu oynaya bilər. Çünki Qoşulmama Hərəkatının bir çox üzvü oxşar tarix və problemlərə malikdir, bir çox hallarda ədalətsizliklə üzləşib və öz milli maraqlarını müdafiə etməyə çalışır. Bu gün dünyanın yeni siyasi düzəni formalaşır, illərlə öz haqqı uğrunda çarpışan xalqlar və dövlətlər söz sahibinə çevrilir. Qoşulmama Hərəkatının Bakı sammiti həm də bunun mesajı idi.

Muxtar Nağıyev,
YAP Səbail rayon təşkilatının sədri

şəkilə öz sədrlik gündəliyini yeni reallığa uyğunlaşdırırdı.

Onu da qeyd edək ki, 2022-ci ilin iyulunda Şuşa Razılaşması əsasında Qoşulmama Hərəkatının Gənclər Təşkilatı yaradıldı. Təşkilatın daimi katibliyi məhz Bakıda yerləşəcək. 3 illik sədrlik müddətində uğurlu fəaliyyəti ilə Hərəkata mühüm töhfələr verən Azərbaycanın sədrliyi təşkilata üzv ölkələrin yekdil rəyi ilə 2023-cü ilin sonunadək uzadıldı.

"Soyuq müharibə" mentalitetinin hökm sürdüüyü yeni dünya düzənində Qoşulmama Hərəkatı ölkələrinin yerinin müəyyənləşdirilməsi əsas müzakirə mövzuları oldu

Xatırlatmaq yerinə düşərdi ki, bu toplantının keçirilməsi təşəbbüsü Qoşulmama Hərəkatının Sədri, Prezident İlham Əliyev tərəfindən irəli sürülmüşdü. İlham Əliyev hələ 2021-ci ildə Qoşulmama Hərəkatının yaradılmasının 60-cı ildönümünə həsr edilən Belqrad tədbirində postpandemiya dövrünün müzakirə edilməsi məqsədilə Hərəkata üzv ölkələrin yüksək səviyyəli görüşünün keçirilməsi təklifi ilə çıxış etmişdi. Bu təşəbbüs təşkilata üzv dövlətlər tərəfindən təqdir edilmişdi.

Tədbirin əsas məqsədi postpandemiya dövründə aktual olan vacib məsələlərin müzakirə edilməsi idi. Yeni, mövzu təkcə pandemiya deyil, daha çox pandemiya sonrası dünya məsələləridir. Hazırda yeni dünya düzəni formalaşır. Bu kontekstdə beynəlxalq sülh və təhlükəsizlik, beynəlxalq hüququn işləməməsi, beynəlxalq təşkilatların səmərəli olmaması, Şərq-Qərb ziddiyyətlərinin artması, "Soyuq müharibə" mentalitetinin hökm sürdüyü yeni dünya düzənində Qoşulmama Hərəkatı ölkələrinin yerinin müəyyənləşdirilməsi əsas müzakirə mövzuları oldu.

Dövlətimizin başçısı Zirvə görüşündə çıxışında Qoşulmama Hərəkatının BMT-dən sonra ikinci ən böyük beynəlxalq təsisat kimi beynəlxalq arenada daha nəzərəçarpan və

Prezident Qoşulmama Hərəkatının beynəlxalq münasibətlər sistemində ciddi amil olduğunu bir daha təsdiqlədi

Cənab Prezident öz çıxışında yeni dünya düzəninə formalaşması fikrini ifadə etməklə əsas diqqəti dünyada sülhün və təhlükəsizliyin təmin edilməsinin vacibliyinə, beynəlxalq hüququn işləməməsinə, global təşkilatların fəaliyyətinin səmərəli olmamasına yönəltdi. BMT-nin fəaliyyətinin uğursuzluğuna və ikili standartlara toxunan dövlət başçısı Təhlükəsizlik Şurasının bezi qətnamələrinin bir neçə günə icra olunduğu halda, Azərbaycanla bağlı 4 qətnəsinə 30 ilə yaxın dövr ərzində məhəl qoyulmadığını bildirdi. BMT sistemində islahatların aparılmasının zəruriliyinə toxunan dövlət başçısı bildirdi ki: "BMT Təhlükəsizlik Şurası keçmişə xatırladır və indiki reallığı əks etdirmir. Təhlükəsizlik Şurasının tərkibi genişləndirilməlidir ki, orada daha çox ölkə təmsil olunsun və coğrafi baxımdan daha ədalətli olsun. Bir daimi yer Qoşulmama Hərəkatına verilməlidir və Qoşulmama Hərəkatına sədrlik edən ölkə növbəli şəkildə bu yerə sahib olmalıdır. Mən Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələri bu məsələ ilə bağlı məsləhətləşmələrə başlamağa və öz fikirlərini BMT-nin müvafiq komitəsinə təqdim etməyə çağırıram. Biz Təhlükəsizlik Şurasında Afrikaya da daimi yerlərin verilməsi fikrini dəstəkləyirik". Prezident Qoşulmama Hərəkatının beynəlxalq münasibətlər sistemində ciddi amil olduğunu bir daha təsdiqlədi.

Ölkə rəhbərimiz çıxışında iki global çağırış

"Prezident İlham Əliyevin bu çağırışı olduqca yerində və əhəmiyyətli idi"

"Cənab Prezident mart ayının 2-də ölkəmizdə keçirilən Qoşulmama Hərəkatının Covid 19-a qarşı mübarizə üzrə təmas qrupunun zirvə toplantısında çıxışı zamanı olduqca vacib məqamlara toxundu". Bunu "Səs" qəzetinə açıqlamasında millət vəkili Elşad Mirbəşiroğlu bildirdi.

Onun sözlərinə görə, Prezident İlham Əliyev hər zaman öz çıxışlarında həm ölkəmiz, xalqımız üçün mühüm məsələlərlə bağlı mövqeyini ifadə edir, eyni zamanda da, global müstəvidə maraq dairəsində olan narahatlıq yaradan məsələlər ətrafında özünün strateji baxışlarını sərgiləyir: "Ölkə Prezidenti Qoşulmama Hərəkatının zirvə toplantısında çıxışı zamanı bir çox məsələlərlə yanaşı, həmçinin, Fransanın törətməsi olduğu soyqırımı aktlarına görə, Fransanın məsuliyyət daşımalı olduğunu da bildirdi. Həqiqətən də, bunu təkcə müasir dünyanın bir hissəsi olaraq Azərbaycanı və xalqını deyil, bütün dünyanı narahat edən məsələdir. Çünki soyqırım cinayətlərini törədənlər məsuliyyətdən kənarda qaldıqca təhlükəli prezident vardır və digər ölkələri də bu cür cinayətləri həyata keçirməyə sövq edir. Bu baxımdan, hesab edirəm ki, Cənab Prezidentin Fransa ilə bağlı səsləndirdiyi fikirlər, etdiyi çağırışlar yenə də bütün dünya üçün əhəmiyyət kəsb edən məsələdir. O ki qaldı Fransanın hansı reaksiya verəcəyinə, hesab edirəm ki, əsas məsələ Azərbaycan Prezidentinin belə bir çağırış etməsidir və bu ölkə Prezidentinin iradəsinin göstəricisidir".

E.Mirbəşiroğlu bildirdi ki, müasir dövrdə heç də dünya liderləri aşkar şəkildə öz fikirlərini edə bilmirlər: "Amma Azərbaycan Prezidenti həmişə olduğu kimi, böyük iradə ilə cəsarətli şəkildə açıq fikirlərini ifadə etdi. Həm BMT Təhlükəsizlik Şurası ilə bağlı, həm digər məsələlərlə bağlı, həm də Fransanın müstəmləkə cinayətləri və soyqırımı cinayətlərini bir daha dilə gətirdi. Ən azından bu ona görə əhəmiyyətlidir ki, dünyanın diqqətini biz bir daha bu məsələyə cəlb etmiş olduq. Hesab edirəm ki, bu, ən azından Fransanın gözü-nü kölgəli edəcək bir çağırışdır və həm də bir xatırlatmadır. Çünki bildiyimiz kimi, Fransa öz müstəmləkə cinayətlərindən törətməsi olduğu soyqırım aktlarından utanmayaraq onları unudaraq yenə də Azərbaycan xalqına qarşı ən qanlı soyqırımı həyata keçirən Ermənistanın yanında olduğunu bildirir. Çəkinmədən Azərbaycan torpaqlarında erməni separatizminə dəstək olduğunu ifadə edir. Hesab edirəm ki, Fransanı ən azından heç olmasa öz cinayətlərindən utanmağa bir çağırış kimi də bunu dəyərləndirmək olar. Bütün hallarda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bu çağırışı olduqca yerində və əhəmiyyətli idi.

GÜLYANƏ

“Azərbaycan ərazisindəki erməni silahlıları çıxarılmalıdır”

Rusiyalı politoloq: "Bakı "Azərbaycan Qarabağda ermənilərin hamısını qıracaq, ermənilər sürünəcək" tipli anti-Azərbaycan təbliğatının tezislərini tamamilə pozdu"

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə “İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Bir neçə gün əvvəl Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi erməni birləşmələri tərəfindən Laçın yolundan yan keçərək Ermənistan Qarabağa qanunsuz olaraq hərbi texnika, sursat və canlı qüvvə daşımasının qeydə alınması barədə məlumat yayıb. Bazar günü səhər saatlarında Azərbaycan hərbiçiləri şübhəli avtomobili yoxlamağa cəhd ediblər, buna cavab olaraq erməni birləşmələri atəş açıb. Nəticədə iki azərbaycanlı hərbi həlak olub, Ermənistan tərəfdən də ölənlər və yaralananlar var.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi bildirib: Bu cür təxribatlar Ermənistanın Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasətindən əl çəkmediyini nümayiş etdirir. Regionda vəziyyətin gərginləşməsinə görə bütün məsuliyyət Ermənistan tərəfinin üzərinə düşür.

Rusiya Müasir Dövlət İnkişafı İnstitutunun direktoru Dmitri Solonnikov "Moskva-Baku" portalına müsahibəsində vəziyyəti şərh edib. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

- Dmitri Vladimiroviç, ötən həftə Qarabağ məsələsi ilə bağlı iki hadisə diqqəti öz üzərinə çəkdi. Rəsmi İrəvan sülh müqaviləsində Qarabağla bağlı ısrar etməyəcəyini, yəni rəsmi Bakının mövqeyi ilə razılaşdığını bəyan edib. Bundan sonra Azərbaycanın Qarabağ erməniləri ilə təmaslar üzrə rəsmi nümayəndəsini təyin etdiyi və Rusiya sülhməramlılarının vasitəçiliyi ilə artıq görüş keçirildiyi məlum olub.

- Həqiqətən, biz mahiyyətə bir-birinə əks olan iki xətt görürük. Bir tərəfdən Ermənistan rəhbərliyindən bəzi müsbət siqnallar qeydə alınmaqda davam edir, Azərbaycanla sülh müqaviləsi imzalamağa hazır olması barədə bəyanatlar səslənir. Azərbaycan tərəfinin tələb etdiyi sülh müqaviləsinin mətninə Qarabağla bağlı bəndin daxil edilməməsi ilə İrəvanın razılaşması haqda müsbət rəy var. Rəsmi səviyyədə Bakı təmsilçisi ilə Qarabağın erməni icması arasında təmaslar başlayıb, erməni icmasının Azərbaycanın hüquqi strukturuna inteqrasiyası prosesi ilə bağlı müzakirələr başlayıb. Bu çox vacib iki məqamdır.

Sergey Lavrov Azərbaycana səfər edib, bundan əvvəl Vladimir Putin İlham Əliyev və Nikol Paşinyanla telefon danışığı aparıb. Moskvanın məlik diplomatı konkret müsbət nəticələrə gətirib çıxarmalı idi. Amma birdən-birə sülh prosesinin müsbət tendensiylərini pozmağa yönəlmiş tamamilə aşkar təxribat baş verdi. Heç kim revanşistlərin, separatçıların mövcudluğunu inkar etməyib və gördüyümüz kimi, onlar sülh prosesini pozmağa çalışırlar. Təbii ki, Ermənistan tərəfi bün-

tün bunları anti-azərbaycan təbliğatı kontekstində təqdim edir, günahın Azərbaycanda olduğunu bildirir. Amma biz nə görürük? Rusiya, Azərbaycan

can və Ermənistan liderlərinin 9 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli bəyanatına əsasən, Ermənistanın Laçın yolu ilə qanuni yük daşımaq imkanı var. Erməni tərəfi nə edir? O, Laçın dəhlizində yoxlamaların olmamasından istifadə edərək, silah, mina daşımaq üçün istifadə etməyə başlayır. Dekabr ayından azərbaycanlı fəallar erməni tərəfini belə bir fursətdən məhrum edəndən sonra Ermənistan tərəfi Laçın dəhlizi ətrafından hərbi yüklərin gizli şəkildə keçirilməsinə qərar verib. Və bu o deməkdir ki, onlar müharibə və qisas istəyirlər. Onlar öz millətçi və separatçı ideyalarına sona qədər sadıq qalacaqlar. Ermənistan tərəfi indi guya Azərbaycanı günahkar kimi göstərir.

Bəs yaxşı mənada Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin üçtərəfli bəyanatına uyğun olaraq, ümumiyyətlə Qarabağda olmalı olan silahlı erməni dəstələri niyə Azərbaycan hərbiçilərini də atəşə tuturlar və Azərbaycanın qanuni ərazisində yerləşirlər? Bu, quldurların davranışıdır. Bunlar artıq qanuni terrorçu birləşmələrdir. Rəsmi fəaliyyət göstərən yolun dolama yoluna çıxdılar və Azərbaycan qüvvələri ilə rastlaşdılar. Bu da Laçın yolundan Ermənistan tərəfinin silah daşınması üçün istifadə etdiyini və erməni tərəfinin bunu davam etdirmək istədiyini sübut edir. Laçın yolu ilə bağlı erməni tərəfinin, o cümlədən beynəlxalq aləmdə qaldırdığı isterika məhz onunla bağlıdır ki, indi bu yoldan qanunsuz təchizat üçün istifadə edə bilmir.

- Yəni sizcə, bunu rəsmi İrəvan yox, paralel olaraq separatçılar təşkil edib?

- Düşünürəm ki, İrəvanda yuxarıda razılaşdırılıb, mənə elə gəlir ki, bunlar iki fərqli yönümlü vektordur. Rəsmi İrəvan üçün isə bu hiylə

tamamilə yersizdir və mövqelərinin, son günlərin söylərinin üstündən xətt çəkir. Ermənistan hakimiyyəti indi bu vəziyyəti birtəhər düzəltməyə məcbur olacaq.

- Nikol Paşinyan ötən həftə Almaniya kansler Şoltsla görüşdə Azərbaycanın guya Qarabağ ermənilərinin "soyqırımını" təşkil etməyə çalışdığını bir da-

ha təkrar etdi və Qarabağa, Laçın yoluna "fakt toplamaq" üçün beynəlxalq missiya göndərməyə çağırdı. Hamısı bir yerə necə uyğun gəlir?

- Bu, rəsmi İrəvanın Azərbaycan prinsiplərinə əsaslanan sülh müqaviləsinə razılığını ört-basdır etdiyi informasiya dizaynıdır. Paşinyan radikal revanşist qrupların qarşısında bir növ sipər çəkməlidir ki, onlar özlərinin unudulmadıqlarını hiss etsinlər, əks halda revanşistlərin daha şiddətli təxribatları olacaq. Əgər Ermənistan hakimiyyəti bu cür anti-Azərbaycan bəyanatları "atmasaydı", radikalların təxribatları daha çox olardı. Yaxşı olar ki, radikalların eşitmək istədiyi anti-azərbaycan nəse desin, sonra hər şey sözlə məhdudlaşacaq. Siyasi bəyanatlar və hərəkətlər iki fərqli şeydir.

Ermənistanın Qarabağı qeyd etmədən sülh müqaviləsi imzalaması vacibdir. Ermənistan hakimiyyəti isə çox güman ki, bunu imzalayacaq. Və məlumatı necə çıxardıqları tamamilə əhəmiyyətsizdir.

Paşinyanın bəzi "fakt toplama" missiyalarının göndərilməsi zərurəti ilə bağlı açıqlamalarına gəlincə, Ermənistanın baş naziri sadəcə olaraq ABŞ-in, NATO nümayəndələrinin Cənubi Qafqaza daxil edilməsinin zəruriliyi ilə bağlı ona dikte etdiyi xətti həyata keçirir. Ermənistan suveren dövlətdir və gələcəyini özü seçə bilər, istənilən nümayəndəni öz ərazisinə dəvət edə bilər. Bunun-

la erməni xalqı üçün daha yaxşı olacaqmı? Ehtimal yoxdur. Əgər Ermənistan Rusiya ilə münasibətləri kəsmək və Qərblə daha da sıx əlaqəyə girmək istəyirsə, buyursun. İrəvanın NATO-ya üzv ölkələrin müəyyən nümayəndələrinin Qarabağda, Laçın yolunda yerləşdirilməsi ilə bağlı

çağırışları heç nəyə gətirib çıxarmayacaq.

- Neçə aydır rəsmi Moskva Alma-Ata bəyannaməsinə istinad edərək, mahiyyətə Qarabağın Azərbaycan olması mövqeyini səsləndirir. Bu tendensiya bütün tərəflərin razılığından xəbər verirmi: Qarabağın qalan hissəsi Azərbaycanın nəzarətinə qayıdacaqmı?

- Görünür. Belə bir hissə var ki, erməni tərəfində anlaşma var-məhz bu prinsip əsasında sülh müqaviləsi imzalanmalı olacaq.

- Azərbaycanın Qarabağ erməniləri ilə danışıqlara başlaması faktı. Siz bunu necə qəbul edirsiniz?

- Mən başa düşdüyümə görə, Azərbaycan separatçıları deyil, erməni icmasının nümayəndələri, sadəcə insanlarla danışıqlar aparır. Bunlar öz gələcəyini Azərbaycan cəmiyyətinə inteqrasiyada görməyə hazır olan insanlardır.

Ermənistan hakimiyyətinin Bakı ilə Qarabağın erməni icmasının nümayəndələri arasında elə həmin ermənilərin hüquqları ilə bağlı danışıqların belə mexanizmini düzəltməsi, bir tərəfdən rəsmi İrəvanı bu məsələyə görə məsuliyyətdən azad edir (onlar deyirlər ki, erməni sakinləri özləri də belə istəyirlər), digər tərəfdən, bu, ümumiyyətlə, Ermənistanın Azərbaycanın sülh şərtləri

ilə razılaşdığına dair növbəti siqnaldir.

Azərbaycan hakimiyyəti müntəzəm olaraq yayımlayır ki, əgər erməni icmasının dinc nümayəndələri Azərbaycan vətəndaşlığını qəbul etməyə hazırdırsa, buyursunlar. Azərbaycan çox tolerant dövlətdir ki, burada bütün millətlərin nümayəndələri özlərini rahat hiss edirlər. Əgər Qarabağın dinc erməniləri dost çoxmillətli Azərbaycan ailəsinə qoşulmağa və Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına uyğun yaşamağa hazırdırlarsa, Bakı bunu təmin etməyə hazırdır. Bakı "Azərbaycan Qarabağda ermənilərin hamısını qıracaq, ermənilər sürünəcək" tipli anti-azərbaycan təbliğatının tezislərini tamamilə pozaraq dəfələrlə bəyan edib ki, xeyr, belə deyil. Azərbaycan gələcək dinc həyat üçün konstruktiv yol təklif edir. Kim bu yolda getmək istəyirsə, qalacaq, kim özü üçün başqa bir hərəkət seçsə, getsin. Bu, Azərbaycanla Qarabağın erməni icması arasında ünsiyyət üçün çox düzgün və savadlı qərardır.

- Lavrovun Bakıya səfərindən sonra Laçın yolu ətrafında vəziyyətin tənzimlənmə biləcəyi nəzərdə tutulurdu? Bildiyiniz kimi, İlham Əliyev bu yolda keçid məntəqəsinin quraşdırılmasını təklif edib. Bəs təxribatdan sonra bu məsələdə vəziyyət necə inkişaf edə bilər?

- Məncə, nəzərdə tutulub. Moskvanın Laçın yolu ilə bağlı mövqeyini Bakıda şərh edən Sergey Lavrov 9-10 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli bəyanata istinad edib və orada keçid məntəqəsi ilə bağlı heç nə deyilməyib. Rəsmi Moskvanın mövqeyi ondan ibarətdir ki, bütün tərəflər üçtərəfli bəyanata əməl etməlidir və bundan sonra heç bir problem olmamalıdır. Bəyanatın icrası həm də o deməkdir ki, Ermənistan tərəfi Laçın dəhlizindən hərbi yüklərin daşınması, Zəngəzur dəhlizi layihəsinin həyata keçirilməsi üçün istifadə etməyəcək. Onda Laçın dəhlizi səmərəli göstərilirdi ki, fəaliyyət göstərə biləcək. Yəni, Moskva məsələnin həllini paritetdə görür. Və xatırlatmaq istəyirəm ki, üçtərəfli bəyanat həm də Qarabağdan qanunsuz silahlı birləşmələrin çıxarılmasını nəzərdə tutur. Qarabağda hər an təxribat törədə biləcək silahlı qruplaşmalar olmamalıdır. Bu, üçtərəfli sazişlərin pozulmasıdır. Təbii ki, indi tərəflər bu məsələni hansısa yolla həll edəcəklər.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

“Ordumuzun işə müdaxilə etməkdən başqa yolu qalmır”

Abutalıb Səmədov: "Antiterror əməliyyatları sonuncu terroristin zərərsizləşdirilməsinə qədər davam edəcək"

- Abutalıb müəllim, martın 5-də Xankəndi istiqamətində ermənilərin törətdiyi təxribat hansısa kənar qüvvələrin planlaşdırdığı bir plan ola bilərmi?

- Ermənistan ərazisindən Qarabağa silah-sursat daşınması yeni hadisə deyil. Uzun illərdir bu proses davam edir. Təəssüf ki, nə beynəlxalq qurumlar, nə də 10 noyabr razılaşması əsasında bölgədə yerləşən rus hərbiçiləri bu halların qarşısını almaq üçün heç bir addım atmırlar. Bu fəaliyyətsizliyi nəzərə alan ordu

Azərbaycan Naminə Alyans Partiyasının sədri Abutalıb Səmədovun "Səs" qəzetinə müsahibəsi

başqa yolu qalmır və bu səbəbdən antiterror əməliyyatları bundan sonra da davam etdirilməlidir.

- Ermənistan hər vaxt sülhə hazır olduğunu bildirir. Amma davamlı şəkildə təxribatlar törədir. Bu, onu deməyə əsas ola bilərmi ki, Ermənistan və onun rəhbərliyi həqiqətən də erməni təfəkkürü ilə çıxış edir?

- Ermənistan rəhbərliyi hər dəfə tezliklə "sülh sazişi" imzalamaq istəyində olduğunu bildirir və eyni zamanda prosesini "düynə salmaq" üçün əlindən gələni edir. Artıq imzalanmağa demək olar ki, hazır olan sülh sazişinə təxribat xarakterli müxtəlif təkliflər irəli sürmək bu məqsədə xidmət edir. Sıradan çıxdığı hamı tərəfindən etiraf edilən Minsk qrupunu danışıqlar prosesinə cəlb etmək, sazişdə Qarabağ məsələsini də qeyd etmək, şəffaf beynəlxalq mexanizmləri danışıqlara qoşmaq, silahlılaşdırılmış zonalar yaratmaq kimi təkliflər sülh sazişinin imzalanmasını ləngitməkdə davam edir. Səbəb aydındır: N.Paşinyan sənədin imzalanmasının onun hakimiyyətinin sonunu gətirəcəyindən qorxur və mümkün qədər imzalanmanı ləngitmək istəyir. Ancaq nə qədər çalışsa da məqsədinə nail ola bilməyəcək. Çünki dünya güc mərkəzləri yaranmış münbit şəraitdən faydalanıb sülh müqaviləsinin imzalanmasına nail olmaq istəyirlər. Bu səbəbdən, çox güman ki, 2023-cü il "sülh sazişi"nin imzalandığı il kimi tarixdə qalacaq.

GÜLYANƏ

Qeyri-səlis məntiq və ya 8 Martda qadınlara nə almalıyıq?

Elçin Bayramlı

Mart ayı "Dərviş Məstəli şah"ın sözü olmasın Qoç bürcünün altında vəqə olubdur, ol səbəbdən də bizim xalqın ən böyük bayramıdır. 8 Martın şəxsiz liderliyinə əngəl törədən Novruz bayramının da bu aya təsadüf etməsinə baxmayaraq, qadınlar üçün martın 8-i (işləyənlər üçün 7-si) tarixinin xüsusi əhəmiyyəti danılmazdır. Çünki 8 mart həm də kişilərin qadınları ad günündən, toy günündən və s. çoxsaylı əlamətdar günlərdən başqa ildə daha bir dəfə "yada salması"na səbəb olur.

Sentimental əhvalda olan romantik xanımların dediyinə görə, ən çox sevdikləri hədiyyə güldür. Rasional təfəkkürə malik olan realist xanımlar isə işə yaraşacaq bir hədiyyə gözləyirlər. Elə deyil deyib keçməyin.

Təəssür edək ki, uşağınız müəlliminə bir dəstə gül hədiyyə aparmışdır. O anda müəllimin gül camalına baxmaq kifayətdir ki, nə qədər böyük səhvə yol verildiyini anlayasan. İnanın ki, o gül dəstəsini alıb adamın... başına turp ekər.

Haqlıdırlar da. Adam işə düzəlmək üçün nə qədər "tərləyib", sonra canım sizə desin, direktora nə qədər "hörmət" edib ki, imkanlı valideynlərin uşaqlarının onun sinfinə salınmasına mane olmasın. Məgər bütün bunları ayda 500 manat əməkhaqqı almağa görəmi edib??!

Əlbəttə ki, xeyr! İldə cəmi 5-6 gün var ki, imkanlı valideynləri mağazada, imkansızların isə uşaqlarını dərstdə "tərlətmək" şansı yaranır, indi o günlərin ən əsasında bir dəstə "svetnoy" kimyəvi ot-ələfi alıb neyləyəcək? Uşaq ona deyərəm ki, müəlliminə qızıl zینət əşyası hədiyyə edə, ya da məsələn, netbukdan, planşetdən zəddən "podarka" edə. İndi XXI əsrdir axı...

Oğul ona deyərəm ki, sinif yoldaşı olan qızlara "kitayski" "fransız" kosmetikası ala, yoxsa Sovet dövründəki kimi kitab hədiyyə etmək kimi gülünc bir işə qol qoyan oğlanı necə bağışlamaq olar?!

Ya da tutaq ki, Allah eləməmiş, pulla "prava" almış bir eşşəkotaran sizi sakitcə səkiylə gətirdiyiniz vaxt küçədə at kimi səyirtməyi bahalı maşınla vurub xosunvay eləyib və sizi xəstəxanaya göndəriblər. Ailə üzvləriniz sizi ziyarətə gəliblər.

Çoxsaylı "doxtur", "medsestra", "sanitarka" ordu-suna, xəstəxanada verilməsi məcburi olan dərmanların siyahısı asılmasına baxmayaraq apteklərə tökdükləri pullardan başqa ciblərində bir şey qalıbsa, həkimə "podarka" adı ilə bir dəstə gül alıblar!

Bu cinayətə heç cür haqq qazandırmaq olmaz! Qərdeşimsən, bura məgər Rusiyadır yəni Almaniya-dır ki, həkimə 1 ədəd gül alasan, o da "otkaz" edər ki, bəs mən hələ vicdanımı itirməmişəm ki, öz vəzifəmi yerinə yetirdiyimə görə pul, ya da hədiyyə götürüm. Bizdə həkimə əməlli bir "podarka" almasan, əlini xəstəndən üz...

Elə bilməyin ki, mən gül hədiyyə edilməsinin tərəfdarıyam. Güllü yalnız kənddə yaşayan biri çöldən, ya da həyətdən öz əli yığıb gətiribsə, qəbul etmək olar. Amma böyük şəhərlərdə televizor qiymətinə satılan, üzərinə kimyəvi ətirlər çilənmiş transgen güllər nəyə lazımdır ki?

Bundansa 1 ədəd gül kələmi hədiyyə etmək daha faydalıdır. Üstəlik, soyuqda bürüşən "yazıq" kələmsatana da xeyir vermiş olursan. Son tədqiqatlara görə, gül kələmi sağlamlıq üçün ən xeyirli tərəvəzlərin başında gəlir.

Dunyada 1 milyard adam acdır, milyonlarla uşaq acından ölər. Hər süni becərilən bir dəstə gülün "zanit" etdiyi torpaqda bir məsum uşaq aclıqdan ölməkdən xilas edəcək qədər ərzaq məhsulu əkmək olardı...

Təbiət öz lazımı bildiyi qədər gül yetişdirir, kim istəsə bir zəhmət gedib çöllərdən istədiyi qədər yığa bilər. Mənim üçün əlimdə bir dəstə süni becərilmiş gül tutmaqla, çarəsiz valideynlərinin gözləri önündə acından ölmüş afrikalı körpənin cəsədini tutmaq eyni mahiyyət daşıyır. 8 martda qadınlara kitab hədiyyə edilməsi ilə bağlı təkliflərə qoşulmuram, çünki o kitablar dərhal zibilliyə atılacaqdır. Ən yaxşısı gül kələmidir. Həm gül sayılır, həm də yemək. Yəni də özünüz bilən məsləhətdir.

Qadınlar insandır, kişilər insan övladı

GÜNƏ ÖZƏL

Cəmiyyətdə qadın-kəş bərabərliyini və o cəmiyyətdə sivilizasiya səviyyəsini müəyyən edən ən mühüm meyar qadının cəmiyyətdəki statusudur. Gender cəmiyyətin qadınları verdiyi vəzifə və öhdəliklə, qadınların cəmiyyətdə necə görünməsi, qəbul edildiyi ilə əlaqədar bir anlayışdır. Genderlə bağlı araşdırmaların əksəriyyəti qadınları kişilərlə müqayisə etməkə aparılır. Gender insanın mədəni, sosial rolu, mənəvi-daxili tərifi və onların təmsili mənasında işlənilir. Cinsimizi xromosomlar müəyyən etdiyi halda, gender balansımızı cəmiyyət müəyyən edir. Müasir dünyada

gender, cinsi tərbiyə və münasibət haqqında anlayışlar erkən yaşlarda formalaşır.

Bütün bəşəri o doğub, doğduqları ona dünyanı dar elədi

Qadın anadır, bütün bəşəriyyət onun bətnindən törəyib. Yaradan ona elə bir qüdrət verib ki bu qüdrətin eynisi yalnız özünə məxsusdur. Tarixin bəzi dövrlərində qadınlar bu üstün xüsusiyyətinə baxmayaraq xor görüldü, əzilib və istismar edilib. Əksər cəmiyyətlərdə qadının namusu cəmiyyətin və ailənin şərəfi kimi qəbul edilir. Buna görə də onların aktiv iş həyatında iştirakının qarşısı alınır və təhsilinə, işinə ciddi nəzarət edilir. Dünya ölkələrinin bəzilərinə hələ də adət-ənənə, namus kimi səbəblərdən oxuya bilməyən qızlar var ki, çox erkən yaşda ərə verilir. Ölkə siyasətinin əsasını gender bərabərliyi təşkil edildiyi iddia edilən ölkələrdə belə qadınlar müstəqil və bərabərhüquqlu vətəndaş kimi sosial-ictimai həyatda iştirak edə bilmirlər, təhsilsizdirlər.

Gender bərabərliyi qadın-kəş arasındakı sosial vəziyyəti, hüquqi maraqları, iqtisadi durumu tarazlaya bilir. Amma bu bütün sahələrdə qadının birmənalı olaraq kəş ilə eyni hüquqa malik olması demək deyil. Tutaq ki, ağır fiziki əmək tələb

edən iş üçün müraciət edən iki namizəddən biri kəş biri qadındırsa işə qəbulda kəş namizədə üstünlük verilir, bu işgötrünün seçimidir, bərabərliyin pozulması deyil.

Bəzən qadınlar ailədə fiziki zorakılığa məruz qalır, bütün yolları yoxlayır, ailəsini qorumaq üçün hər fərsəti dəyərləndirir, amma vəziyyət düzəlmir. Qadın boşanmaqdan qorxur, çünki boşanmış qadın cəmiyyətdə stiqma ilə üzləşir. Onu

yollarla qətl edilir. Bütün dinlərin, inancların, qədim adət-ənənələrin baş tacı etdiyi qadın bu dövrdə, bu əsrdə yerlərdə sürüklənir, kəndirdən asılır, dəlik-deşik edilir.

Qadınlara qarşı zorakılığın 3 əsas səbəbi

Qadınların vəhşicəsinə qətl

boşandığı üçün qınayan cəmiyyət sosial-ictimai həyatda yer tutması üçün heç bir təşəbbüs göstərmir.

Sürüklənən bəşəriyyəti, yoxsa qadın?

Mən bura son illərin statistikasını da qoya bilərdim, müqayisəli rəqəmləri yazı bilərdim. Amma hamı hər şeyi bilir deyərək görmədim. Sadəcə ötən ayın cəmi 20 günündə ölkədəki qadın qətlərinin xronologiyasını verəcəm. Bu qadınların demək olar ki hamısı öz ailə üzvləri tərəfindən qətlə yetirilib. Dünyaya gətirdiyi övladı tərəfindən amansızlıqla qətl edilən qadınların bu siyahıda olması da bir ayrı ağırlı məsələdir.

- 2 fevralda Bakıda 14 yaşlı Günay Şadətova anasının sevgilisi tərəfindən bıçaqlandı;
- 4 fevralda Şəmkirdə iki uşaq anası olan 28 yaşlı Qənirə Şərifova qardaşı tərəfindən bıçaqlandı;
- 6 fevralda Cəlilabadda 31 yaşlı Aysel Abbasova keçmiş əri tərəfindən bıçaqlandı;
- 10 fevralda Bakıda 46 yaşlı Solmaz Mansurova oğlu tərəfindən bıçaqlandı;
- 11 fevralda Binə qəsəbəsində 55 yaşlı Pakizə Məmmədova əri tərəfindən bıçaqlandı;
- 16 fevralda Yevlaxda 20 yaşlı Başxanım Salmanova odlu silah vuruldu;
- 19 fevralda Sumqayıtda 28 yaşlı Samirə Məmmədovadə əri tərəfindən kəsici-deşici alətlə öldürüldü;
- 19 fevralda Tərtərdə 42 yaşlı Gülnar Məmmədova əri tərəfindən kəsici-deşici alətlə öldürüldü;
- 19 fevralda Abşeronda 49 yaşlı Mehriban Hüseynzadə oğlu tərəfindən bıçaqlanaraq qətlə yetirilib.

Qadınlar sadəcə öldürülmür, ağır işgəncələrlə və vəhşicəsinə

edilmə səbəbləri arasında 3 əsas amil var - savadsızlıq, sevgisizlik, şüursuzluq. Ürək ağrısı ilə yazmağa məcburam, hər 3 amili də ailə formalaşdırır. Əgər hər bir valideyn övladını sevgi ilə böyütsə, övladına insani dəyərləri aşılarsa, təhsil versə bu cür psixoloji pozğunluğa olan kişilər cəmiyyəti birə kimi basmaz, zorakılıq edə bilməz. Oğlan uşağına bəy balası, xan nəvəsi ədəsi ilə davranan, elədiyi səhvi dəccəllik kimi qəbul edən, hərəkətlərinə göz yuman valideyn gələcəkdə övladının edəcəyi zorakılığa yol açır əslində.

Qadına qarşı yolverilməz hərəkətlər edən, söyən, döyən, qətl edən insanları da cəmiyyət olaraq biz yetişdiririk. Fundamental maarifləndirməyə əhəmiyyət verməli, insanları psixoloji cəhətdən islah etməli, düşüncələri dəyişib inkişaf etdirməli olduğumuzu bilirik. Çox vaxt bunu həyata da keçiririk. Amma nəticə istədiyimiz kimi olmur. Qadına qarşı zorakılıq hər gün, hər saat artır. Sabaha ümid bağlamırıq daha, çünki dünən sabahdan daha empatiya dolu idik.

"Axı biz nə edə bilərik?"

Bütün qanunlarda, hüquqi sənədlərdə bərabərlik təmin edilir, lakin cəmiyyətin sosial bərabərlik anlayışı dəyişmədiyi üçün qadınlar sosial baxış da dəyişmir. Buna görə də anlayış dəyişikliyi tələb olunur. Bəs bu anlayışlar nə olmalıdır? Biz nə etməliyik?

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Gender, ailə və demografiya məsələlərinin işıqlandırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

- * Qadınların maarifləndirilməsi
- * Səhiyyə, siyasət və ictimai həyatda iştirakda qadınların prioritetliyi
- * Qadınların rol və öhdəlikləri ilə bağlı mənfi stereotiplərdən yaxa qurtarmaq
- * Öhdəliklərin bölüşdürülməsi
- * Ailədə qərarları birlikdə qəbul etmək
- * Hüquq və vəzifələrdə bərabərliyi təmin etmək
- * Ailədə qız və oğlanlara bərabər münasibət göstərmək
- * Qadınların sosial həyatda iştirakının təmin edilməsi və dəstək-

bağlayan kimdir?

Gender bərabərliyinin təmin edilməsi və cəmiyyətdə qadınlar verilən rolların dəyişdirilməsi üçün bütün cəmiyyət olaraq qadınların qarşısında qoyulan maneələri aradan qaldırmaq, onları bərabərhüquqlu şəxsiyyət kimi qəbul etmək və cəmiyyətdə öz layiqli yerini tutmalarına dəstək olmaq lazımdır. Xüsusilə, kişilər qadınlara münasibətdə inqilab etməlidir.

Bizim ölkəmizdə iddia etdiyimiz qədər də öncəlik verilmir qadınlara. Doğrudur, əhəmiyyətli postlarda qadın vəzifələri var, lakin bu nisbət ölkənin qadın əhalisinin əhəmiyyətli faizi qədər deyil. Dövlət və özəl sektorda təmsil olunan qadınlardan əlavə sadə vətəndaşların iqtisadi imkanları o qədər də yüksək faizlə xarakterizə edilmir. İş qurmaq istəyən, sərbəst gəlir əldə etmək istəyən çox sayda qadın var. Dövlət bunun üçün məşğulluq

lənəməsi, onların məşğulluğunun artırılması, qadınların ailə həyatı ilə iş həyatının bir-birini təmin etməsinə şərait yaratmaq

- * Qadınların zorakılığa məruz qalmasının qarşısının alınması
- * Ayrışdırılaraq qadağan edilməsi və ayrışdırılıqla mübarizə məsələsinin təşviqi
- * Bərabər imkanların təmin edilməsi

Bu sadaladıqlarımız "gender bərabərliyini təmin etmək üçün nə etmək lazımdır?" sualına verə biləcəyimiz ən sadə cavabdır. Nədənə bir çox layihə icraçıları elə düşünür ki qadınların hüquqlarını qadınlara başa salmaqla gender bərabərliyini təmin etmiş olurlar. Amma bu bərabərliyin təmin edilməsi üçün qadınlardan çox kişilərin maariflənməyə ehtiyacı var. Axı qadınları əzən, söyən, döyən, öldürən qadınlar deyil. Haqqını-hüququnu bilməsi qadına nə verir? Əvvəl 10 öldürüldüyə, indi 9 öldürülür, razıyam. 1 nəfər özünü xilas etdi, bəs yerdə qalanlar?

Dövlət qadının yolunu açır, bəs

siyasəti həyata keçirir, amma gəlin görək nə qədər qadın yararlanırlar bu fərsətdən? Dövlətin yol açdığı qadına yarıtmaz məmurlar süni bürokratik əngəl, yorucu prosedur, natamam avadanlıqla hər fərsətdə maneə, problem yaradır. Əslində bizim ölkədə sənədlərdə olan imtiyazlarından istifadə edə bilsələr qadınlar çox rahat həyat yaşayarlardı, lakin sənəddə olanlar realığa ötürülmür. Qadınlar iş mühitində sıxışdırılırlar, biznes imkanı əllərindən alınır, mental ayrışdırılıqla məruz qalırlar.

Qadın və kəş sözdə bərabərhüquqlu ola bilər, amma əməldə bərabər deyillər. Həyat yoldaşdır, uşaqların anasıdır, evin aşbazıdır, mülətimidir, həkimidir - hər şey onun öhdəsindədir. Bütün bunlarla bərabər qadın işə gedir, ailəyə dəstək olur. Cəmiyyətdə qadın və kişilərin inkişaf imkanlarının bərabərliyini təmin etmək üçün, qadının iş mühitində özünü təsdiqləməsi üçün siz də əlinizi daşın altına qoyun, onlara nəfəs dərmək üçün şərait yaradın. Necə deyirlər, ona doğru ayaqqabını verin, dünyanı fəth eləsin.

Lalə Mehralı

Qadın gülərsə, dünya gülər!

Qadın həyatdır, həyatın yarısıdır. Qadın ana, xala, bibi, bacı, övlad və nənədir. Qadın sevginin özüdür. İnsan sevgisiz yaşaya bilməz. Həmçinin, qadın da sevgisiz qalsa, günü-gündən solar. Sevgi insan üçün çörək və su kimi vacibdir. Yəni, ruhumuzun qidası sevgidir. Sevgisiz həyat məqsəd və mənasını itirmiş deməkdir.

Sevgisizlik cəmiyyətin ən kiçik vahidi olan ailələrə daha çox ziyan vurur. Çünki sevgisizliyin toxumu əvvəlcə ailədə səpilir. Ailə isə uşağın özünü təhlükəsiz hiss etdiyi yer olmalıdır. Özünə güvənməyən uşaq sevgisizlik toxumu ilə qidalanır.

Qadın böyük bir dünyadır. Qadın yalnız uşaqlarının deyil, sevginin, şefqətin, ağrının və fədakarlığın anasıdır. İstər kişi istər qadın olsun, hər bir insanın həyatında ən vacib insan, şübhəsiz ki, anasıdır. Dünyada başqa bir insanı özündən çox sevən və düşünmədən onun üçün canını fəda edə bilən yeganə varlıq anadır. Ana təkçə körpəsini dünyaya gətirmir, həm də bütün həyatını ona həsr edir. Qadınlar və kişilər arasında müxtəlif mövzularda çoxlu araşdırmalar var. Onlardan biri də münasibətlərdə fədakarlıq mövzudur. Belə ki, araşdırmalar, münasibətdə daha fədakar tərəfin qadın olduğunu göstərir. Qadınlar fiziki görünüşlərini və geyinmə tərzini dəyişmək, həyat yoldaşının ailəsi

ilə birlikdə yaşamaq, həyat yoldaşının məişət məsuliyyətlərini üzərinə götürmək, evdə və işdə ikiqat həyat sürmək kimi fədakar davranışlar edir. Yaşayış yeri, iş və karyera dəyişməsi, iş həyatına son qoyulması, təhsil həyatına son qoyulması kimi böyük fədakarlıqların daha çox qadınlar tərəfindən edildiyi müşahidə edilir.

Evlilikdə fədakar davranışın arxasında iki əsas motiv dayanır. Bunlardan birincisi, həyat yoldaşını daha xoşbəxt etmək və onunla daha yaxın münasibətdə olmaq üçün ortaya çıxan yanaşmadır. Münasibətlərin korlanmaması üçün edilən fədakarlıq davranışlarında qadın qarşı tərəfin marağını

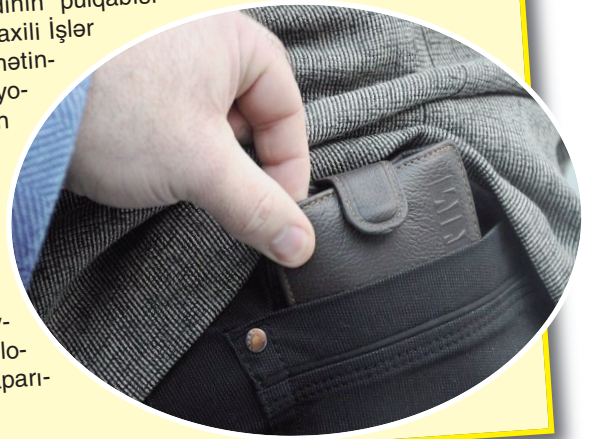
itirmək istəməz və tez-tez münaqişədən qaçmaq üçün könülsüz şəkildə fədakarlıq edir. Bu vəziyyət onda zaman-zaman inciklik yaraşdır və həyat yoldaşları arasındakı münasibətlərin keyfiyyətinə mənfi təsir göstərir. Qadın barış və həzurdur. Qadın toxunub kirlətməsən doğru bir yoldur.

Qadın anadır, həyat yoldaşıdır, evdir, insandır. Qadın ailənin əsas sütunudur. O, cəmiyyətin güzgüsüdür, gələcəyimizə ümid işığıdır. Qadının ən böyük qidası diqqət və sevgidir. Əgər ona təmiz sevgini və qayğıyı göstərsən, o da sənə qarşılığını verər.

İslamda qadının rolu nədir? İslam dinində qadın müqəddəsdir. Bu, bəzi hədis və ayələrdə də bildirilir. Müslüm Birr 149-cu hədisdə deyir ki, "Sizin ən yaxşılarınız qadınlarını ən gözəl rəftar edənlərdir. Qadınlar Allahın sizə əmanətidir".

Gözəllik salonunda pul kisəsi oğurlanıb

Bakıda gözəllik salonunda qadının pulqabısı oğurlanıb. Bu barədə SİA-ya Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Mətbuat Xidmətinə məlumat verilib. Bildirilib ki, Xətai rayonu ərazisində yerləşən gözəllik salonlarının birində orada işləyən qadının pulqabısı oğurlanmış və bank kartları olan pulqabısı oğurlanması barədə polise məlumat daxil olub. Xətai Rayon Polis İdarəsinin 36-cı Polis Bölməsi əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat tədbiri nəticəsində oğurluq əməlinə şübhəli bilinən Laçın rayon sakini, əvvəllər də eyni əmələ görə məhkum olunmuş Tərlan Bədəlova müəyyən olunaraq saxlanılıb. Araşdırma aparılır.

lərdə iştirak edirdilər.

Beynəlxalq Qadınlar Gününün məqsədi nədir?

Beynəlxalq Qadınlar Günü, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının müəyyən etdiyi kimi, hər il 8 Martda qeyd olunan beynəlxalq gündür. O, qadınların insan hüquqları əsasında siyasi və sosial şüurunun inkişafına, onların iqtisadi, siyasi və sosial nailiyyətlərinin qeyd olunmasına həsr olunub.

8 mart qadınların kişilərlə bərabər hüquqlar uğrunda savaşının başlaması 1857-ci ildə ABŞ-ın Nyu-York şəhərində tekstil sənayesində çalışan yüzlərlə qadının aşağı maaşlara, uzun iş saatlarına və qeyri-insaniliyə etiraz etmək üçün tətillik etməsi hesab edilir. Qadınlar ümumiyyətlə çox təfərrüatlı düşünən varlıqlardır. Bu səbəbdən onlar üçün alınacaq hədiyyələrin də detallı dizaynları olmalıdır. Bundan əlavə, təkçə özəl günlərdə deyil, istənilən günü mənalı etmək üçün alınan hədiyyələr də qadınları sevindirir.

Əksər qadınlar üçün önəmli olan hədiyyənin maddi yox, mənəvi dəyəridir. Qadınlar kiçik hədiyyələrlə, adi bir xoş sözə də xoşbəxt olurlar. Yeter ki, bəylər buna cəhd etsin. Bunlarla yanaşı maddiyyata önəm verən, heç nə ilə qane olmayan qadınların da sayı az deyil.

Ayşən Vəli

"Körpə qidaları xüsusi dükanlarda satılmalıdır"

"10 ildən çoxdur ki, ölkədə kiçik yaşlı körpələrin qidalandırılmasına dair qanun qəbul olunub. Həmin qanunun tələbinə görə, körpə qidalarının satışı tənzimlənir və birmənalı şəkildə körpə qida distribütörünün pediatriqlə əlaqəsinin məhdudlaşdırılması qarşıya mühüm məsələ kimi qoyulub. Eləcə də körpə qidalarının reklamında mütləq ana südü ilə əvəz edilməlidir ifadəsi qeyd olunmalıdır". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov bildirib.

Onun sözlərinə görə, Azad İstehlakçılar Birliyi illər boyu məsələni tədqiq edib və ana südü ilə emizdirməyə dair beynəlxalq təşkilatın üzvü olaraq da məsələyə öz töhfəsini verir: "Təəssüfə qeyd edərkən ki, Azərbaycanda ana südü ilə emizdirmə faizi mərkəzi Avropa ölkələrindən də geri qalır. Bu göstərici 44 faizdən yuxarı deyil.

Körpə qida distribütörünün doğum evləri və pediatriqlə sıx əlaqələri mövcuddur. Doğum evlərində adətən xüsusi otaqlar bəzədilir və bunu qida distribütörəri həyata keçirir. Eyni zamanda süni qidaların qiymətlərinin yüksək olması da bir daha onu göstərir ki, süni qidanın qiymətinin üzərinə pediatriqlərə verilən pullar da əlavə olunur. Buna görə də Azad istehlakçılar Birliyi mümkün qədər süni qidanın əlçatanlığının azalmasını istəyir və necə gəldi satılmasının tərəfdarı deyil. Bu qidaların satışının xüsusişdirilmiş dükanlarda həyata keçirilməsi vacibdir".

Səbinə Hüseynli

"Jiquli" 84 yaşlı kişini vurub öldürüb

Bakıda avtomobil 84 yaşlı kişini vuraraq öldürüb. SİA-nın xəbərinə görə, hadisə martın 6-da paytaxtın Binəqədi rayonu, Azadlıq prospekti 185 ünvanında qeydə alınıb.

Belə ki, Sadiqov Mehdi Şirazi oğlu idarə etdiyi "VAZ-21074" markalı avtomobillə hərəkətdə olan zaman yolu soldan sağa doğru keçən piyada, 1939-cu il təvəllüdü

Babayev Arif Nemət oğlunu vurub. Piyada aldığı xəsarətlərdən müalicə aldığı Kliniki Tibbi Mərkəzdə vəfat edib.

Binəqədi Rayon Polis İdarəsində Cinayət Məcəlləsinin 263.2-ci (Yol hərəkəti və nəqliyyat vasitələrinin istismarı qaydalarını pozma, ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddəsi ilə cinayət işi başlanılıb, istintaq aparılır.

Baş redaktor: Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
**Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.**
Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 3600